

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 14.3.2023
COM(2023) 146 final

ANNEXES 1 to 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

στην

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για τη θέσπιση πολυετούς στρατηγικής πολιτικής για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη
διαχείριση των συνόρων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΕΙΒΜ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 απαριθμεί 15 συνιστώσες¹ για τη θέσπιση ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων (στο εξής: ΕΙΒΜ). Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση στρατηγικού κινδύνου του 2022 και με βάση τα αποτελέσματα της θεματικής αξιολόγησης των εθνικών στρατηγικών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων που πραγματοποιήθηκε τα έτη 2019 και 2020², και αφού ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προσδιόρισε τις ακόλουθες προτεραιότητες πολιτικής και στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με τις εν λόγω 15 συνιστώσες (στοιχεία)³.

Συνιστώσα 1: «Έλεγχος συνόρων, που περιλαμβάνει μέτρα για τη διευκόλυνση της νόμιμης διέλευσης των συνόρων και, κατά περίπτωση: μέτρα σχετιζόμενα με την πρόληψη και τον εντοπισμό του διασυννοριακού εγκλήματος στα εξωτερικά σύνορα, ιδιαίτερα την παράνομη διακίνηση μεταναστών, την εμπορία ανθρώπων και σωματεμπορία, και την τρομοκρατία, μηχανισμούς και διαδικασίες για την ταυτοποίηση ενάλωτων ατόμων και ασυνόδευτων ανηλίκων και σχετιζόμενα με την ταυτοποίηση προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας ή επιθυμούν να υποβάλουν σχετική αίτηση, την παροχή πληροφοριών στα εν λόγω πρόσωπα, και την παραπομπή των εν λόγω προσώπων⁴».

Προτεραιότητες πολιτικής

¹ 12 από αυτές τις συνιστώσες είναι θεματικές: 1) έλεγχος των συνόρων, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του διασυννοριακού εγκλήματος, 2) έρευνα και διάσωση σε περιστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων, 3) ανάλυση κινδύνου, 4) ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σηματοφύλαξης και Ακτοφυλακής (Frontex), 5) διωπηρεσιακή συνεργασία σε εθνικό επίπεδο, 6) συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, 7) συνεργασία με τρίτες χώρες, 8) μέτρα εντός του χώρου Σένγκεν, 9) επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς δικαίωμα διαμονής, 10) χρήση προηγμένης τεχνολογίας, 11) μηχανισμός ελέγχου ποιότητας στο πλαίσιο του χώρου Σένγκεν και 12) μηχανισμοί αλληλεγγύης, ιδίως χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ. Επιπλέον, προσδιορίζονται τρεις βασικές συνιστώσες (πρωταρχικά στοιχεία): 13) θεμελιώδη δικαιώματα, 14) έρευνα και καινοτομία και 15) εκπαίδευση και κατάρτιση.

² Αξιολόγηση που διενεργήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη με την υποστήριξη του Frontex και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

³ Κατά περίπτωση για την υλοποίηση των συνιστωσών, μπορεί να ζητηθεί τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 1).

⁴ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896.

Ο έλεγχος των συνόρων (συνοριακοί έλεγχοι στα σημεία διέλευσης των συνόρων και επιτήρηση των συνόρων μεταξύ σημείων διέλευσης των συνόρων) βάσει ανάλυσης κινδύνου βρίσκεται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων. Ο Frontex και οι αρχές διαχείρισης των συνόρων των κρατών μελών, που αποτελούν από κοινού την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, θα πρέπει να διαθέτουν τη νομική, θεσμική, διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα καθώς και τους αναγκαίους πόρους για τη διενέργεια αποτελεσματικών και αποδοτικών συνοριακών ελέγχων σε όλες τις περιστάσεις⁵.

Ο έλεγχος των συνόρων έχει πολλαπλούς στόχους. Πρώτον, οι συνοριακοί έλεγχοι σε καθορισμένα σημεία διέλευσης των συνόρων διευκολύνουν τη νόμιμη διέλευση προσώπων από τα σύνορα και τη διασυνοριακή κυκλοφορία. Ταυτόχρονα, η επιτήρηση των συνόρων που διενεργείται στις παραμεθόριες περιοχές μεταξύ των σημείων διέλευσης των συνόρων αποτρέπει την παράνομη διέλευση των εξωτερικών συνόρων. Ενισχύει την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ, συμβάλλοντας στην πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση διαφόρων μορφών διασυνοριακού εγκλήματος, όπως η τρομοκρατία, η εμπορία και διακίνηση πυροβόλων όπλων ή η εμπορία ανθρώπων, και επιτρέπει τη λήψη μέτρων κατά των προσώπων που διήλθαν παράνομα τα σύνορα.

Στο μέλλον ο κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής⁶, μόλις εκδοθεί, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο έλεγχος των συνόρων καλύπτει επίσης τον έλεγχο διαλογής πριν από την είσοδο, ο οποίος θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου, ή μετά την αποβίβαση, ύστερα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης. Κατά συνέπεια, όλα τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα χωρίς να πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου θα υπόκεινται σε μηχανισμούς παραπομπής (π.χ. μέτρα ελέγχου διαλογής και συνέντευξης, ταυτοποίηση, λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων).

Τα κράτη μέλη, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, θα πρέπει να υποστηρίζονται από τον Frontex, όπως συμφωνείται μεμονωμένα με τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, ο έλεγχος των συνόρων πρέπει να διενεργείται κατά τρόπο που να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των ανθρώπων, ανεξάρτητα από το αν ζητούν διεθνή προστασία. Στα άτομα που ζητούν διεθνή προστασία πρέπει να παρέχεται αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης της εν λόγω προστασίας, μεταξύ άλλων στα εξωτερικά σύνορα ή στις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών. Ωστόσο, τα άτομα που δεν ζητούν προστασία δικαιούνται προστασία βάσει του εφαρμοστέου ενωσιακού και διεθνούς δικαίου, μεταξύ άλλων βάσει της αρχής της *μη επαναπροώθησης*.

⁵ Το άρθρο 15 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν κατάλληλο και επαρκές σε αριθμό προσωπικό και μέσα για την άσκηση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων [...] ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικό, υψηλό και ενιαίο επίπεδο ελέγχου στα εξωτερικά σύνορά τους.

⁶ COM(2020) 612 final.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Ως σημείο εκκίνησης, τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν τη νομική, διαρθρωτική, διοικητική και τεχνική ικανότητα να διενεργούν **συνοριακούς ελέγχους** σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν⁷ και να διευκολύνουν τη νόμιμη διέλευση προσώπων και οχημάτων από τα σύνορα. Για τον καθορισμό του αριθμού των συνοριακών σημείων διέλευσης στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ικανότητες (πόροι και υποδομές), τα είδη συνόρων (χερσαία, θαλάσσια και εναέρια) και οι οριζόντιες προκλήσεις (όπως η ροή επιβατών, το διασυνοριακό έγκλημα ή η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης).
2. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγγυώνται την ασφαλή και απρόσκοπτη διέλευση των συνόρων από επιβάτες και οχήματα στα σημεία διέλευσης των συνόρων.
3. Η εκ των προτέρων συλλογή πληροφοριών για τη λειτουργία συνοριακού ελέγχου (πληροφορίες πριν από την άφιξη ως βασικό στοιχείο της λειτουργίας συνοριακού ελέγχου) θα πρέπει να χρησιμοποιείται συστηματικά και να αναπτυχθεί περαιτέρω με την αποτελεσματική χρήση του Συστήματος εκ των Προτέρων Διαβίβασης Πληροφοριών σχετικά με τους Επιβάτες (API).
4. **Η διαδικασία συνοριακού ελέγχου** θα πρέπει να διενεργείται αποτελεσματικά σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν· θα πρέπει να βελτιωθεί και να βελτιστοποιηθεί με την ολοκληρωμένη εφαρμογή των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ για τη μετανάστευση, τα σύνορα και την ασφάλεια [σύστημα εισόδου-εξόδου (ΣΕΕ), Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), ευρωπαϊκό σύστημα δακτυλοσκόπησης (Eurodac), Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και σύστημα ECRIS-TCN] και τη διαλειτουργικότητά τους. Με τον τρόπο αυτόν, θα αυξηθούν ο όγκος και η ποιότητα των πληροφοριών που διατίθενται για τους σκοπούς των συνοριακών ελέγχων. Επιπλέον, με την πιθανή μελλοντική ψηφιοποίηση των ταξιδιωτικών εγγράφων, η διαδικασία για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων θα βελτιωθεί περαιτέρω. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την έγκαιρη και ορθή εφαρμογή των νέων και ανανεωμένων συστημάτων πληροφοριών στα σύνορά τους. Το προσωπικό του μόνιμου σώματος θα πρέπει να έχει πρόσβαση στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν κατά τη διάρκεια επιχειρησιακών αποστολών.
5. Θα πρέπει να υπάρχει πάντα αξιόπιστη και συνολική **επίγνωση της κατάστασης** στα σύνορα σε όλα τα επίπεδα, με σκοπό να εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός ικανότητας λήψης των αναγκαίων μέτρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Θα πρέπει να υπάρχει πάντα συνολική, σχεδόν σε πραγματικό χρόνο εθνική και **ευρωπαϊκή εικόνα κατάστασης**, η οποία θα κοινοποιείται και θα αναπτύσσεται περαιτέρω σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο και τις επιχειρησιακές ανάγκες.
6. Η συνεχής επίγνωση της κατάστασης (24 ώρες το 24ωρο) θα πρέπει να αποτελεί τη βάση για την κατάλληλη **ικανότητα αντίδρασης**, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική αντιμετώπιση όλων των διασυνοριακών συμβάντων, των απρόβλεπτων αλλαγών στα εξωτερικά σύνορα και των καταστάσεων αντικανονικής μετανάστευσης

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν).

μεγάλης κλίμακας. Η ικανότητα αυτή θα πρέπει να διασφαλίζεται σε όλες τις περιστάσεις σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Θα πρέπει να αναπτυχθεί εθνική και ενωσιακή ικανότητα για την ταχεία ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, όταν υπάρχει ανάγκη, σε οποιοδήποτε σημείο διέλευσης των συνόρων και σε οποιοδήποτε τμήμα των εξωτερικών συνόρων. Η ικανότητα αντίδρασης και ο **σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης** θα πρέπει να ελέγχονται τακτικά και να προσαρμόζονται περαιτέρω στην κατάσταση, ιδίως σε περίπτωση εργαλειοποίησης των μεταναστών. Η παρουσία και η ανάπτυξη του Frontex στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να επανεξετάζονται συνεχώς και με ανάλογο τρόπο.

7. Ο Frontex θα πρέπει να διασφαλίσει στο εγγύς μέλλον την ομαλή ανάληψη του συστήματος επιγραμμικού μητρώου γνήσιων και πλαστών εγγράφων (FADO) από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, θα πρέπει να στηρίζουν πλήρως τον Frontex στην προσπάθεια αυτή και να συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος και του κέντρου αριστείας για την καταπολέμηση της απάτης περί τα έγγραφα, ανταλλάσσοντας πιο ενεργά πληροφορίες με το κέντρο σχετικά με παραποιημένα και πλαστογραφημένα έγγραφα που έχουν εντοπιστεί. Ο Frontex θα πρέπει επίσης να θέσει πλήρως σε εφαρμογή την εντολή του στον χώρο ασφάλειας εγγράφων, ενισχύοντας τις ικανότητές του να στηρίζει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη στη διενέργεια αξιολογήσεων και δοκιμών συμμόρφωσης των ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδουν τα κράτη μέλη.
8. Τα εθνικά ολοκληρωμένα **συστήματα επιτήρησης των συνόρων** που θα βασίζονται στην ανάλυση κινδύνου θα πρέπει να διαθέτουν σταθερή ικανότητα (οργανωτική, διοικητική και τεχνική) και να βρίσκονται σε συνεχή ετοιμότητα. Αυτό είναι αναγκαίο για την πρόληψη και τον εντοπισμό παράνομων διελεύσεων των συνόρων, για τη σύλληψη προσώπων που έχουν διασχίσει παράνομα τα σύνορα, για να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω πρόσωπα υπόκεινται σε συνεκτικές και ολοκληρωμένες διαδικασίες παραπομπής (δηλαδή διαδικασίες ελέγχου διαλογής) που σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματά τους, για την αναχαίτιση μέσων μεταφοράς, όπως σκάφη, που χρησιμοποιούνται για παράνομη διέλευση των συνόρων, για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, όπως η παράνομη διακίνηση, η εμπορία ανθρώπων και η τρομοκρατία, καθώς και για την αντιμετώπιση απειλών υβριδικού χαρακτήρα.
9. Οι δραστηριότητες ενισχυμένης επιτήρησης σε κάθε τμήμα των εξωτερικών χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των προσυνοριακών περιοχών, θα πρέπει να αντιστοιχούν στο επίπεδο επιπτώσεων που του έχει αποδοθεί, με τη χρήση ολοκληρωμένων συστημάτων επιτήρησης, φορητού εξοπλισμού και κινητών περιπολιών (μονάδων), και να βασίζονται στα αποτελέσματα της ανάλυσης κινδύνου. Τα επίπεδα επιπτώσεων θα πρέπει να προσδιορίζονται με εναρμονισμένο τρόπο σε ολόκληρη την ΕΕ.
10. Τα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να παρακολουθούνται συνεχώς (24 ώρες το 24ωρο). Οι δραστηριότητες επιτήρησης στα σύνορα και στις προσυνοριακές περιοχές θα πρέπει να διεξάγονται με τη χρήση διαφόρων εργαλείων, με στόχο την καθιέρωση μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης, την ανταλλαγή πληροφοριών που μπορούν να αξιοποιηθούν και τη βελτίωση της ικανότητας αντίδρασης, μεταξύ άλλων, μέσω κλιμακούμενης κατανομής πόρων.

11. **Τα εθνικά ολοκληρωμένα συστήματα επιτήρησης θα πρέπει να υποστηρίζονται από κοινές και διαλειτουργικές ευρωπαϊκές ικανότητες επιτήρησης.** Η επιτήρηση των συνόρων, μεταξύ άλλων σε προσυνοριακές περιοχές, θα πρέπει να οργανώνεται σύμφωνα με τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Όταν περισσότερες από μία αρχές εμπλέκονται στην επιτήρηση των συνόρων σε εθνικό επίπεδο, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να προσδιορίζει την αρμόδια εθνική αρχή που είναι υπεύθυνη για τη γενική εποπτεία και τους αναγκαίους μηχανισμούς διοίκησης, συνεργασίας και συντονισμού και να διασφαλίζει ότι οι αρμοδιότητες των διαφόρων φορέων και οργανισμών ρυθμίζονται από τη νομοθεσία ή από συμφωνίες συνεργασίας. Οι εθνικές ικανότητες επιτήρησης που ανήκουν σε διαφορετικές αρχές θα πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και το επικαιροποιημένο εγχειρίδιο EUROSUR.
12. Σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο, τα δεδομένα που συλλέγονται από τις διάφορες αρχές, εάν αυτό είναι αναγκαίο για τις αρχές άλλων κρατών μελών, θα πρέπει να ανταλλάσσονται μέσω των εθνικών κέντρων συντονισμού.
13. **Το σύστημα επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων** πρέπει να είναι σε θέση να ανιχνεύει, να αναγνωρίζει και, εάν υπάρχει ανάγκη, να εντοπίζει και να αναχαιτίζει όλα τα σκάφη που εισέρχονται στα χωρικά ύδατα και να συμβάλλει στη διασφάλιση της προστασίας και της διάσωσης ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα υπό οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες και στη μείωση των παράτυπων αφίξεων στην ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιούν τις ικανότητες επιτήρησης που προσφέρει ο Frontex με σκοπό την αύξηση των εθνικών ικανοτήτων και της συνολικής επίγνωσης της κατάστασης. Η στενή διωπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, του Frontex, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA) και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Ελέγχου της Αλιείας (EFCA), καθώς και η συνεργασία με τα κέντρα συντονισμού θαλάσσιας διάσωσης, έχουν καίρια σημασία για τη διασφάλιση ενισχυμένου συντονισμού στο πλαίσιο αυτό.
14. **Το σύστημα επιτήρησης των χερσαίων συνόρων** πρέπει να είναι σε θέση να αποκαλύπτει όλες τις παράνομες διελεύσεις των συνόρων και να αναχαιτίζει τα πρόσωπα που διέρχονται παράνομα τα σύνορα σε περιοχές υψηλού κινδύνου, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Τα συστήματα επιτήρησης των χερσαίων συνόρων θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν κινητές ή σταθερές ικανότητες και υποδομές, καθώς και εξειδικευμένο εκπαιδευμένο προσωπικό. Θα πρέπει να ευνοούνται οι τεχνολογίες αιχμής και διάφορα είδη τεχνικού εξοπλισμού και λύσεις (π.χ. χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών). Η συλλογή και άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω τέτοιων τεχνολογιών πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο και να πραγματοποιούνται σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του δικαίου που αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
15. Θα πρέπει να διενεργείται συστηματικά **έλεγχος διαλογής** όσων διήλθαν τα εξωτερικά σύνορα χωρίς να έχουν υποβληθεί σε συνοριακούς ελέγχους. Οι στόχοι του ελέγχου διαλογής είναι, μεταξύ άλλων, η ταυτοποίηση προσώπων, η διενέργεια ελέγχων για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και η παραπομπή των προσώπων που υποβάλλονται σε έλεγχο διαλογής στις κατάλληλες διαδικασίες.

16. Η ικανότητα εντοπισμού ή πρόληψης του διασυνοριακού εγκλήματος και της τρομοκρατίας στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να ενισχυθεί σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Οι αρμόδιες αρχές συνοριακού ελέγχου, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου και οργανισμούς της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ και ο Frontex, μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό και στην πρόληψη του διασυνοριακού εγκλήματος στα εξωτερικά σύνορα, ιδίως στον εντοπισμό αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών ή όσων διαπράττουν διασυνοριακά εγκλήματα, όπως οι διακινητές και οι έμποροι πυροβόλων όπλων.
17. Το εγχειρίδιο του Frontex για τον εντοπισμό πυροβόλων όπλων αποτελεί βασικό εργαλείο για την εκπαίδευση των συνοριοφυλάκων και των τελωνειακών αρχών, όχι μόνο στην ΕΕ αλλά και στις γειτονικές χώρες.
18. Οι συνοριοφύλακες θα πρέπει επίσης να είναι προετοιμασμένοι να ταυτοποιούν και να παρέχουν πρώτη βοήθεια στα θύματα εγκληματικών πράξεων, ιδίως στα θύματα εμπορίας ανθρώπων, και να τα παραπέμπουν στις κατάλληλες υπηρεσίες.
19. Οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή ικανότητα, κατάρτιση, καθώς και μηχανισμούς και διαδικασίες για την ταυτοποίηση των ευάλωτων ατόμων και των ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και για την ταυτοποίηση των προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας ή επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση χορήγησης διεθνούς προστασίας, ώστε τα πρόσωπα αυτά να μπορούν να παραπεμφθούν στις σχετικές διαδικασίες και αρχές.
20. Σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια κράτους μέλους, ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιτρέπει στο οικείο κράτος μέλος να επαναφέρει προσωρινά τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, ως μέτρο έσχατης ανάγκης. Ωστόσο, τα κράτη μέλη υποχρεούνται καταρχάς να διασφαλίζουν την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των εν λόγω μέτρων, μεταξύ άλλων, εξετάζοντας, πρωτίστως, εναλλακτικά μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν, όπως η διενέργεια αστυνομικών ελέγχων σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν είναι αναγκαία η προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα μετριασμού προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς επιπτώσεις στα ταξίδια εντός του χώρου Σένγκεν.

Συνιστώσα 2: «Επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης ατόμων που κινδυνεύουν στη θάλασσα οι οποίες δρομολογούνται και εκτελούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 656/2014 και το διεθνές δίκαιο, πραγματοποιούμενες σε περιστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν στη διάρκεια επιχειρήσεων επιτήρησης συνόρων στη θάλασσα⁸».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η προστασία και η διάσωση ζωών στα εξωτερικά σύνορα είναι βασική προτεραιότητα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων. Η ικανότητα και η επιχειρησιακή ετοιμότητα για τη διεξαγωγή επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης, καθώς και η συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκομένων, θα πρέπει να αποτελούν σημαντικό και αναπόσπαστο μέρος των επιχειρήσεων επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων στα εξωτερικά θαλάσσια σύνορα, για

⁸ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

την εκπλήρωση των υποχρεώσεων έρευνας και διάσωσης των κρατών μελών που απορρέουν από το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο⁹.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των αρχών έρευνας και διάσωσης των κρατών μελών, καθώς και με άλλες αρχές που ενδεχομένως συμμετέχουν σε δραστηριότητες έρευνας και διάσωσης, μεταξύ άλλων με την προώθηση του διαλόγου με όλους τους σχετικούς παράγοντες του τομέα. Σκοπός είναι η μείωση των θανάτων στη θάλασσα, η διατήρηση της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και η εξασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης της μετανάστευσης, σύμφωνα με τις σχετικές νομικές υποχρεώσεις και με τη σύσταση (ΕΕ) 2020/1365 της Επιτροπής¹⁰.
2. Η έρευνα και η διάσωση θα πρέπει να προσεγγίζονται με πιο συντονισμένο τρόπο, στο πλαίσιο των οποίων η ευρωπαϊκή ομάδα επαφής για την έρευνα και τη διάσωση θα πρέπει να βελτιώσει τα μέσα συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των κρατών σημαίας και των παράκτιων κρατών και να αναπτύξει βέλτιστες πρακτικές για την έγκαιρη και πλήρη ανταλλαγή πληροφοριών¹¹.
3. Η ΕΕ και οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να εντείνουν τη συνεργασία τους με τρίτες χώρες προτεραιότητας και διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας των αρχών τρίτων χωρών με τους οργανισμούς της ΕΕ.
4. Η ευθύνη των κρατών μελών στο πλαίσιο των επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη σε όλες τις φάσεις του επιχειρησιακού σχεδιασμού και της υλοποίησης των επιχειρήσεων επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων από τον Οργανισμό και τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να θεσπιστούν τυποποιημένες ρυθμίσεις και τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες με τις αρχές έρευνας και διάσωσης των κρατών μελών (Κέντρο Συντονισμού Θαλάσσιας Διάσωσης), το εθνικό κέντρο συντονισμού (ΕΚΣ) και το διεθνές κέντρο συντονισμού και να υποβάλλονται σε τακτικούς ελέγχους. Θα πρέπει επίσης να διερευνηθούν οι επιλογές για τη θέσπιση παρόμοιων μηχανισμών συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών και των χωρών-εταίρων. Επιπλέον, το σύνολο του προσωπικού περιπολιών και του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για τους τεχνικούς πόρους, το οποίο συμμετέχει στην επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων, μεταξύ άλλων και σε κοινές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις ταχείας επέμβασης στα θαλάσσια σύνορα που συντονίζονται από τον Frontex, θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλη εκπαίδευση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, και κατάλληλο εξοπλισμό για πιθανές επεμβάσεις έρευνας και διάσωσης, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να ασκεί καθήκοντα επιτόπου συντονιστή, εάν απαιτείται.
5. Η ικανότητα υποστήριξης των επεμβάσεων έρευνας και διάσωσης θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω με την παροχή της αναγκαίας κατάρτισης στο προσωπικό που συμμετέχει σε

⁹ Διεθνής Σύμβαση για τη ναυτική έρευνα και διάσωση (SAR), 1979.

¹⁰ Σύσταση (ΕΕ) 2020/1365 της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις επιχειρήσεις που διεξάγονται από σκάφη που ανήκουν σε ιδιωτικούς φορείς ή τελούν υπό τη διαχείρισή τους με σκοπό δραστηριότητες έρευνας και διάσωσης.

¹¹ Πρόταση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2022, με τίτλο «EU Action Plan for the Central Mediterranean» (Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την Κεντρική Μεσόγειο).

επιχειρήσεις επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Ο Οργανισμός θα πρέπει να διενεργήσει αξιολόγηση των αναγκών και να παρέχει αυξημένη επιχειρησιακή και τεχνική υποστήριξη, σύμφωνα με την εντολή του, στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής πόρων, για τη βελτίωση των ικανοτήτων τους, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στη διάσωση ζωών στη θάλασσα.

6. Η ικανότητα του EUROSUR να στηρίζει επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης και τη διάσωση ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα σε καταστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα θα πρέπει να υλοποιηθεί και να εφαρμοστεί πλήρως σύμφωνα με τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/581 της Επιτροπής¹².

Συνοίστωση 3: «Ανάλυση των κινδύνων για την εσωτερική ασφάλεια και ανάλυση των απειλών που μπορούν να επηρεάσουν τη λειτουργία ή την ασφάλεια των εξωτερικών συνόρων¹³».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων θα πρέπει να βασίζεται σε ανάλυση κινδύνου. Θα πρέπει να διατίθενται αξιόπιστες, πλήρεις και ολοκληρωμένες αναλύσεις κινδύνου σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, οι οποίες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον πολιτικό, στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων. Η ανάλυση κινδύνου θα πρέπει να παρέχει αναλυτικά πορίσματα και συστάσεις για σχέδια και συγκεκριμένες δράσεις (νομικές, τεχνικές και επιχειρησιακές) με σκοπό τον έγκαιρο μετριασμό των υφιστάμενων και δυνητικών κινδύνων και τρωτών σημείων, τα οποία θα καλύπτουν ολόκληρο το πεδίο εφαρμογής της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Το ευρωπαϊκό **κοινό υπόδειγμα ολοκληρωμένης ανάλυσης κινδύνου**, όπως εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Frontex¹⁴, πρέπει να επικαιροποιείται τακτικά και να εφαρμόζεται από όλα τα κράτη μέλη σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.
2. Για τη στήριξη των συντονισμένων δράσεων της ΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων και τη διατήρηση της εσωτερικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν την απαιτούμενη εθνική ικανότητα (οργανωτική, διοικητική και τεχνική) με σκοπό τη διενέργεια ενοποιημένων αναλύσεων κινδύνου, σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης και αξιολογήσεων τρωτότητας. Τα προϊόντα και οι διαδικασίες ανάλυσης κινδύνου που παρέχει ο Frontex θα πρέπει να ενσωματωθούν στην εθνική διαδικασία για την κατάρτιση ανάλυσης κινδύνου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, καλύπτοντας όλα τα επίπεδα του μοντέλου ελέγχου της

¹² Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/581 της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 2021, σχετικά με τις εικόνες κατάστασης του Ευρωπαϊκού Συστήματος Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR).

¹³ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

¹⁴ Απόφαση 50/2021 του διοικητικού συμβουλίου του Frontex, της 21ης Σεπτεμβρίου 2021, για την έγκριση του κοινού υποδείγματος ολοκληρωμένης ανάλυσης κινδύνου.

πρόσβασης τεσσάρων επιπέδων.

3. Θα πρέπει να δημιουργηθούν και να τεθούν σε λειτουργία, από επαρκή αριθμό εξειδικευμένου και εκπαιδευμένου προσωπικού, ειδικές δομές ανάλυσης κινδύνου, εξουσιοδοτημένες να συλλέγουν, να επεξεργάζονται και να συνθέτουν συναφή δεδομένα από όλες τις εθνικές αρχές που συμμετέχουν στην ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.
4. Ενώ οι εκτιμήσεις κινδύνου θα πρέπει πάντα να διενεργούνται πριν και κατά τη διάρκεια κοινών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που συντονίζονται από τον Frontex, ο Οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω την ικανότητά του για έκδοση ad hoc προϊόντων ανάλυσης κινδύνου, τα οποία θα καλύπτουν τις αναδυόμενες απειλές και θα υποστηρίζουν τις διαδικασίες διαχείρισης κρίσεων.
5. Η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων ενωσιακών και εθνικών φορέων, όπως οι τελωνειακές αρχές, ιδίως με τον Frontex, την Ευρωπόλ, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA), τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA), τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο και την Επιτροπή (συμπεριλαμβανομένης της OLAF, κατά περίπτωση), και μεταξύ αυτών, θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω στον τομέα της ανάλυσης κινδύνου. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί μια πιο ολοκληρωμένη ανάλυση σχετικά με τους κινδύνους για την ακεραιότητα των εξωτερικών συνόρων και για την εσωτερική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ορθής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν. Θα πρέπει να αναπτυχθεί στενότερη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπόλ και του Frontex κατά την κατάρτιση της αξιολόγησης απειλής όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EU SOCTA)¹⁵ και άλλων εκθέσεων, δεδομένης της προστιθέμενης αξίας που μπορεί να προσφέρει η ανάλυση κινδύνου του Frontex όσον αφορά τον εντοπισμό και τη διερεύνηση του διασυνοριακού εγκλήματος στα εξωτερικά σύνορα. Στο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων για την περίοδο 2020-2025 ανακοινώθηκε η αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 258/2012¹⁶. Τον Οκτώβριο του 2022 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση αναδιατύπωσης του εν λόγω κανονισμού για την καλύτερη αντιμετώπιση της εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης πυροβόλων όπλων για μη στρατιωτική χρήση. Η πρόταση αναδιατύπωσης επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, σε καλύτερη ανάλυση κινδύνου μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων αρχών που εμπλέκονται στην εισαγωγή, την εξαγωγή και τη διαμετακόμιση πυροβόλων όπλων για μη στρατιωτική χρήση, βασικών εξαρτημάτων και πυρομαχικών. Η στρατηγική και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025 υιοθετεί μια τεκμηριωμένη, ολοκληρωμένη, ισορροπημένη και διεπιστημονική προσέγγιση του φαινομένου των

¹⁵ [Αξιολόγηση απειλής όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ \(SOCTA\) | Ευρωπόλ \(europa.eu\)](https://europa.eu/europa/en/socta).

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 258/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, για την εφαρμογή του άρθρου 10 του πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, των εξαρτημάτων τους, των μερών τους και των πυρομαχικών, το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος («πρωτόκολλο των ΗΕ για τα πυροβόλα όπλα»), και για τη θέσπιση άδειας εξαγωγής, μέτρων εισαγωγής και διαμετακόμισης για πυροβόλα όπλα, μέρη και εξαρτήματά τους και πυρομαχικά (ΕΕ L 94 της 30.3.2012, σ. 1).

ναρκωτικών σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο και προτείνει ισχυρά μέτρα μείωσης της προσφοράς, μεταξύ άλλων, για τον ενισχυμένο εντοπισμό της παράνομης χονδρικής διακίνησης ναρκωτικών και πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών στα σημεία εισόδου και εξόδου της ΕΕ, καθώς και για την αντιμετώπιση των δεσμών με άλλες απειλές κατά της ασφάλειας.

6. Ο Οργανισμός θα πρέπει να ενισχύσει περαιτέρω την προγνωστική του ικανότητα, χρησιμοποιώντας τις ευρύτερες δυνατές πηγές αναγκαίων, αξιόπιστων και συναφών πληροφοριών.
7. Σε ένα πιο στρατηγικό πλαίσιο, η διετής **ανάλυση στρατηγικού κινδύνου** αποτελεί βασικό εργαλείο που αναμένεται να επιτρέψει στον Οργανισμό να αναπτύξει μακροπρόθεσμη κατανόηση των μεταναστευτικών ροών προς την ΕΕ και στο εσωτερικό της όσον αφορά τις μεταναστευτικές τάσεις, τον όγκο και τις οδούς μετανάστευσης. Θα συμβάλει επίσης στον προσδιορισμό των προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης παραποιημένων και πλαστογραφημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, στα εξωτερικά σύνορα και εντός του χώρου Σένγκεν, καθώς και στον τομέα των επιστροφών, και, ως εκ τούτου, θα στηρίζει τη λήψη πολιτικών αποφάσεων και την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων ικανοτήτων. Κατά τον προσδιορισμό των προκλήσεων, θα πρέπει επίσης να δοθεί έμφαση σε φαινόμενα χαμηλής πιθανότητας, αλλά υψηλού αντικτύπου, όπως οι πανδημίες και οι επακόλουθες απειλές κατά της υγείας. Η εφαρμογή του κύκλου πολυετούς στρατηγικής πολιτικής για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, ο οποίος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τον Οργανισμό στην τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική της ΕΙΒΜ και από τα κράτη μέλη στις εθνικές στρατηγικές τους, θα πρέπει να βασίζεται πάντα στην πλέον πρόσφατη διαθέσιμη ανάλυση.
8. Μετά τη δημοσίευση κάθε ανάλυσης στρατηγικού κινδύνου, ο Οργανισμός θα πρέπει να συμμετέχει σε συζήτηση με τα κράτη μέλη και την Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της ποιότητας και της λειτουργικότητας της εν λόγω διετούς ανάλυσης.
9. Θα πρέπει να θεσπιστεί επίσημος μηχανισμός για την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων με τρίτες χώρες, ιδίως με πιθανές χώρες καταγωγής και σχετικές χώρες διέλευσης, σύμφωνα με τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και με πλήρη σεβασμό των απαιτήσεων της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Θα πρέπει να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω από τα κράτη μέλη και τον Frontex για τη βελτίωση της ανάλυσης κινδύνου και την υλοποίηση πιο στοχευμένων επιχειρησιακών δράσεων.

Συνιστώσα 4 «Ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία στα πεδία που καλύπτει ο κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, καθώς και ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, συμπεριλαμβανομένης της συντονιζόμενης από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής υποστήριξης¹⁷».

¹⁷ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Προτεραιότητες πολιτικής

Οι ευρωπαϊκές και εθνικές ικανότητες θα πρέπει να δημιουργηθούν, να χρησιμοποιηθούν και να αναπτυχθούν με συντονισμένο και ολοκληρωμένο τρόπο, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και ενιαία εφαρμογή όλων των πτυχών της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων σε όλες τις περιστάσεις και σε όλα τα επίπεδα του μοντέλου ελέγχου της πρόσβασης τεσσάρων επιπέδων. Η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, η οποία αποτελείται από τον Οργανισμό και τις αρχές συνοριοφυλακής και επιστροφής των κρατών μελών, θα πρέπει να διαθέτει συνεχή και δοκιμασμένη ετοιμότητα με σκοπό να ανταποκρίνεται σε όλα τα πιθανά συμβάντα στα εξωτερικά σύνορα και σε οποιαδήποτε νέα φαινόμενα που επηρεάζουν τη λειτουργία του συνοριακού ελέγχου και της επιστροφής. Θα πρέπει να υπάρχουν ικανότητα ταχείας αντίδρασης και οι απαραίτητες ικανότητες για την αποτελεσματική διεξαγωγή διαφόρων τύπων κοινών επιχειρήσεων σε όλα τα τμήματα των εξωτερικών συνόρων. Η ανταλλαγή πληροφοριών, όπως νοείται στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, θα πρέπει να πραγματοποιείται εγκαίρως.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν αποτελεσματικό **εθνικό μηχανισμό συντονισμού** και διαδικασίες εργασίας για όλες τις λειτουργίες και δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα σε εθνικό επίπεδο, καθώς και η συνεργασία με τον Frontex. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν αρμόδιο **εθνικό σημείο επαφής** (24 ώρες το 24ωρο) σχετικά με όλα τα θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες του Οργανισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Το εθνικό σημείο επαφής θα πρέπει να εκπροσωπεί όλες τις εθνικές αρχές που συμμετέχουν στη διαχείριση των συνόρων και την επιστροφή. Το εθνικό σημείο επαφής θα πρέπει να είναι χωριστό από το εθνικό κέντρο συντονισμού που είναι αρμόδιο για την ανταλλαγή πληροφοριών στο EUROSUR.
2. Η επίγνωση της κατάστασης, η ικανότητα αντίδρασης και ο ρόλος του **εθνικού κέντρου συντονισμού** (ΕΚΣ) θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω και να ενσωματωθούν σύμφωνα με τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/581 της Επιτροπής. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει πλήρως λειτουργικό ΕΚΣ, σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.
3. Οι πληροφορίες που συλλέγονται από τα μέσα επιτήρησης, οι οποίες συγχωνεύονται και διανέμονται περαιτέρω από τα ΕΚΣ, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τόσο για την ενίσχυση της ικανότητας αντίδρασης σε πραγματικό χρόνο (π.χ. αναχαιτίσεις) όσο και για σκοπούς ανάλυσης κινδύνου.
4. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα υφιστάμενα και μελλοντικά **εργαλεία ανταλλαγής πληροφοριών**, ιδίως το EUROSUR. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξασφαλιστούν αποτελεσματική συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των εθνικών αρχών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής

και με τον ίδιο τον Frontex. Η εν λόγω συνεργασία και ο συντονισμός θα πρέπει να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του EUROSUR, και συγκεκριμένα από κάθε ΕΚΣ.

5. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν τακτικά στον Οργανισμό κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την κατάσταση, τις τάσεις και τις πιθανές απειλές στα εξωτερικά σύνορα και στον τομέα της επιστροφής. Οι πληροφορίες αυτές δεν θα πρέπει να αναπαράγονται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρχει ένας μηχανισμός που θα διασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα των διαφόρων διαύλων πληροφόρησης, προκειμένου να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και να βελτιώνεται η επίγνωση της κατάστασης.
6. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους και να βρίσκονται σε συνεχή επιχειρησιακή ετοιμότητα για την εκπλήρωση της νομικής τους υποχρέωσης όσον αφορά την παροχή των υποχρεωτικών συνεισφορών, καθώς και την παροχή εθελοντικών συνεισφορών στις **συλλογικές ευρωπαϊκές ικανότητες** που συντονίζονται από τον Frontex, ιδίως στο μόνιμο σώμα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και στο απόθεμα τεχνικού εξοπλισμού.
7. Τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίσουν τη σταδιακή ανάπτυξη του μόνιμου σώματος ώστε να είναι πλήρως στελεχωμένο με 10 000 υπαλλήλους έως το 2027. Η επαρκής στελέχωση και ικανότητα αντίδρασης αποτελούν βασικούς παράγοντες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της αντικανονικής μετανάστευσης και των απειλών για την ασφάλεια των συνόρων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ταχεία αντίδραση και να μπορέσει να αναπτυχθεί πρόσθετη ικανότητα στα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται.
8. Ο Οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει **ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο**, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον το σχέδιο της ανάπτυξης του μόνιμου σώματος, τις επιχειρησιακές επιδόσεις και απαιτήσεις ικανοτήτων του όσον αφορά τις διάφορες απειλές και τα επιχειρησιακά περιβάλλοντα, σαφείς δομές διοίκησης και διαχείρισης, υλικοτεχνική υποστήριξη και εσωτερικό μηχανισμό ποιοτικού ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 10 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.
9. Για να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του Οργανισμού, το διοικητικό συμβούλιο του Frontex θα πρέπει να εγκρίνει και να επανεξετάζει τακτικά το **επιχειρησιακό σχέδιο του μόνιμου σώματος**. Με τον τρόπο αυτόν θα καταστεί δυνατή η καλύτερη καθοδήγηση της εκτέλεσης των επιχειρησιακών και τεχνικών καθηκόντων του Οργανισμού, ιδίως για την έναρξη επιχειρήσεων ταχείας επέμβασης στα σύνορα σε συγκεκριμένες καταστάσεις κρίσης, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις εργαλειοποίησης, και θα μπορέσει να διασφαλιστεί ότι οι αποστολές του μόνιμου σώματος και του εξοπλισμού πραγματοποιούνται εγκαίρως όποτε προκύπτει τέτοια κρίση.
10. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν δοκιμασμένη **ικανότητα υποδοχής** για να λαμβάνουν στήριξη μέσω της ανάπτυξης του μόνιμου σώματος της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, εάν υπάρχει ανάγκη.
11. Τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός θα πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματική ικανότητα σχεδιασμού, συντονισμού και υλοποίησης για την οργάνωση επιχειρήσεων, βάσει ανάλυσης κινδύνου, στα εξωτερικά σύνορα και/ή σε τρίτες χώρες, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και

Ακτοφυλακή. Η διαδικασία σχεδιασμού βάσει πληροφοριών θα πρέπει να συντονίζεται και να συγχρονίζεται μεταξύ του Οργανισμού και των κρατών μελών, με τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική χρήση των πόρων.

12. Ο Οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω την έννοια των κοινών επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας επαρκή ευελιξία και ικανότητα εφαρμογής διαφορετικών μοντέλων, ανάλογα με το συγκεκριμένο επιχειρησιακό σενάριο.
13. Ο Frontex θα πρέπει να βελτιώσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της **αξιολόγησης τρωτότητας** στην ετοιμότητα, στον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης και στην αξιολόγηση των αναγκών. Με τον τρόπο αυτόν, θα διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη έχουν την ικανότητα όχι μόνο να προστατεύουν τα εξωτερικά τους σύνορα, αλλά και να συνεισφέρουν το μερίδιό τους στο μόνιμο σώμα, συμπεριλαμβανομένων συνεισφορών για ταχείες επεμβάσεις και για το απόθεμα τεχνικού εξοπλισμού. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, ο Οργανισμός θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τις συνέργειες μεταξύ του μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν και της αξιολόγησης τρωτότητας.
14. Η ανταλλαγή πληροφοριών αποτελεί μία από τις βασικές συνιστώσες της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και του Frontex. Πρέπει να πραγματοποιείται με ασφαλή τρόπο μέσω **του ειδικού δικτύου επικοινωνίας**, ιδίως όταν η ανταλλαγή αυτή καλύπτει διαβαθμισμένες πληροφορίες έως το επίπεδο CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL, ενώ τα κράτη μέλη και ο Frontex πρέπει πάντα να συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και την ασφάλεια των πληροφοριών σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας που θεσπίζει ο Οργανισμός.
15. Ο Οργανισμός απαιτείται να εξασφαλίζει διαρκή **παρακολούθηση και επίγνωση της κατάστασης** και να ανταλλάσσει αυτές τις πληροφορίες με τα ΕΚΣ χρησιμοποιώντας το EUROSUR, ιδίως για την υποβολή στοιχείων σε πραγματικό χρόνο σχετικά με την παραμεθόρια περιοχή και την αντίστοιχη προσυννοριακή περιοχή που σχετίζεται με την κατάσταση κρίσης.
16. Η **πολυετής στρατηγική για την ανάπτυξη και την απόκτηση των τεχνικών ικανοτήτων του Οργανισμού** και το σχετικό σχέδιο εφαρμογής πρέπει να χρησιμεύουν ως ευέλικτο εργαλείο παροχής μακροπρόθεσμων λύσεων για τον εξοπλισμό του μόνιμου σώματος με τεχνικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ενεργοποίησης εναλλακτικών επιλογών για τις πλέον κρίσιμες ανάγκες (π.χ. εναέρια επιτήρηση).
17. Η έννοια των σημείων επαφής θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, με επίκεντρο την εξασφάλιση αποτελεσματικής επιχειρησιακής αντίδρασης, ιδίως στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης στα εξωτερικά σύνορα και στα σημεία διέλευσης των συνόρων, συμπεριλαμβανομένου ενός στοιχείου ανάπτυξης ικανοτήτων.
18. Τα **τεχνικά πρότυπα** του Οργανισμού για τον εξοπλισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της διασύνδεσης συστημάτων και δικτύων, θα πρέπει να εφαρμόζονται από ολόκληρη την κοινότητα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής με ενιαίο τρόπο. Η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα πρέπει να εργαστεί από κοινού για μια **διαδικασία τυποποίησης** που θα διασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα και τη συμβατότητα του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού με τα σχετικά συστήματα πληροφοριών και επικοινωνιών, καθώς και με το EUROSUR.

19. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, ο Frontex και τα κράτη μέλη, επικουρούμενα από τον eu-LISA, θα πρέπει να αναπτύξουν κατάλληλες μεθόδους (στατιστικές, προφύλ, ανταλλαγή τρόπων λειτουργίας) για την πρόληψη της κατάχρησης των νόμιμων διαύλων και την παρακολούθηση μετά την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, μεταξύ άλλων με την αποτελεσματική χρήση των σχετικών εργαλείων στα νέα συστήματα πληροφοριών (VIS, ETIAS, ΣΕΕ κ.λπ.).

Συνιστώσα 5: «Διυπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι σε κάθε κράτος μέλος υπεύθυνες για τον έλεγχο των συνόρων ή για άλλα καθήκοντα που εκτελούνται στα σύνορα, καθώς και μεταξύ των αρχών που είναι σε κάθε κράτος μέλος υπεύθυνες για την επιστροφή, συμπεριλαμβανομένης της τακτικής ανταλλαγής πληροφοριών μέσω υφιστάμενων μέσων ανταλλαγής πληροφοριών, και, ενδεχομένως συνεργασία με εθνικούς φορείς υπεύθυνους για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων¹⁸».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων θα πρέπει να βασίζεται στη συνεργασία. Η διυπηρεσιακή συνεργασία θα πρέπει να είναι εδραιωμένη σε εθνικό επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται η ολοκληρωμένη, διατομεακή, συντονισμένη και οικονομικά αποδοτική εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, μεταξύ άλλων, ανάμεσα στους εθνικούς φορείς που είναι αρμόδιοι για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως τα εθνικά ιδρύματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οργανισμοί διαμεσολάβησης, οι εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης και, κατά περίπτωση, οι εθνικοί μηχανισμοί παρακολούθησης. Ο καταμερισμός των εργασιών, οι δομές συνεργασίας, η κοινή χρήση ικανοτήτων, οι διάυλοι επικοινωνίας και οι συγχρονισμένες διαδικασίες εργασίας θα πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια και να είναι ενοποιημένα.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Η **διυπηρεσιακή συνεργασία** μεταξύ όλων των αρμόδιων εθνικών αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση των συνόρων θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με σαφώς καθορισμένους κανόνες και διαδικασίες. Το πλαίσιο που διέπει την εν λόγω συνεργασία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις θεσμικές και διοικητικές ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων κρατών μελών. Θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή μέσω συμφωνιών συνεργασίας που θα καθορίζουν συγκεκριμένες μορφές συνεργασίας, καθώς και συγκεκριμένες δράσεις.
2. Οι βασικοί τομείς συνεργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών, την κοινή ανάλυση κινδύνου, τις κοινές επιχειρήσεις και την κοινή χρήση των ευρωπαϊκών και εθνικών ικανοτήτων σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους, την κατάρτιση, καθώς και την προστασία και την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις δραστηριότητες και επιχειρήσεις διαχείρισης των συνόρων. Όσον αφορά τα θαλάσσια σύνορα, η δημιουργία επιχειρησιακού ΚΠΑΠ (κοινό περιβάλλον ανταλλαγής πληροφοριών για τον θαλάσσιο τομέα) για το 2024 είναι επίσης

¹⁸ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

σημαντική για τη διατήρηση της επίγνωσης καταστάσεων στον θαλάσσιο τομέα. Το ΚΠΑΠ θα επιτρέψει τη διατομεακή και διασυνοριακή, ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων αρχών θαλάσσιας επιτήρησης των κρατών μελών της ΕΕ και της ΕΖΕΣ, όπως η ακτοφυλακή, η συνοριοφυλακή, τα τελωνεία, οι γενικές αρχές επιβολής του νόμου, οι αρχές ελέγχου της αλιείας κ.λπ.

3. Κάθε εθνική στρατηγική θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή **κεντρικό μηχανισμό** για τη διασφάλιση του αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ της εθνικής αρχής που είναι αρμόδια για τη γενική εποπτεία της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και όλων των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση των συνόρων και των ομολόγων τους σε άλλα κράτη μέλη.

Η διμερής περιφερειακή και πολυμερής επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών θα πρέπει να αναπτύσσεται περαιτέρω όταν η συνεργασία αυτή είναι συμβατή με τα καθήκοντα του Οργανισμού. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως η υποστήριξη του Οργανισμού και των κοινών ευρωπαϊκών δυνατοτήτων και μέσων (π.χ. EUROSUR).

4. Ο τελωνειακός έλεγχος δεν αποτελεί μέρος του κερκτημένου του Σένγκεν ούτε είναι όλες οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν μέλη της τελωνειακής ένωσης. Ως εκ τούτου, ο τελωνειακός έλεγχος δεν αποτελεί άμεσα μέρος της έννοιας της ΕΙΒΜ. Ωστόσο, οι τελωνειακές αρχές που είναι υπεύθυνες για τον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας και άλλες αρχές που εργάζονται στα εξωτερικά σύνορα συμμετέχουν στην ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων μέσω της συνιστώσας της διυπηρεσιακής συνεργασίας. Η συνεργασία μεταξύ **συνοριοφυλάκων και τελωνείων** ως στρατηγικών εταίρων θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω σε όλα τα επίπεδα, ώστε να επιτευχθεί καλύτερη ολοκλήρωση του ελέγχου των προσώπων και των εμπορευμάτων, με στόχο να διασφαλιστεί η ομαλή και ασφαλής διέλευση των συνόρων. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρχει σαφώς καθορισμένο νομικό πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ συνοριοφυλάκων και τελωνειακών αρχών, το οποίο θα περιλαμβάνει επαρκώς καθορισμένο καταμερισμό των εργασιών, λειτουργικές δομές συνεργασίας και διαλειτουργικό τεχνικό περιβάλλον, ώστε να εξασφαλίζεται στενή και πρακτική συνεργασία σε όλα τα επίπεδα.

5. Η **συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου** σχετικά με τη στήριξη της διαχείρισης των συνόρων και την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω σε εθνικό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτόν, θα εξασφαλιστούν ο καλύτερος συντονισμός και η αποτελεσματική και οικονομικά αποδοτική χρήση των πληροφοριών, των ικανοτήτων και των συστημάτων. Αυτό είναι απαραίτητο για την πρόληψη και τον εντοπισμό του διασυνοριακού εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της αντικανονικής μετανάστευσης, καθώς και για τη διάσωση της ζωής των μεταναστών. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να διαθέτει σαφή νομική βάση, μέσω ρυθμίσεων συνεργασίας ή συμφωνιών, και τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας. Τα καθήκοντα ελέγχου των συνόρων θα πρέπει πάντα να εκτελούνται από την αρμόδια εθνική αρχή.

6. Η συνεργασία θα πρέπει επίσης να διευκολυνθεί και να αναπτυχθεί στο πλαίσιο της **Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών**

(EMPACT)¹⁹, η οποία αποτελεί μόνιμο μέσο και ισχυρό πλαίσιο το οποίο συγκεντρώνει τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ καθώς και ευρύ φάσμα πολυτομεακών εταίρων με σκοπό την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος.

Συνιστώσα 6: «Συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης στα πεδία που καλύπτει ο κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, συμπεριλαμβανομένης της τακτικής ανταλλαγής πληροφοριών²⁰».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων θα πρέπει να βασίζεται στη συνεργασία. Η διωπηρεσιακή συνεργασία της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής με άλλους ευρωπαϊκούς ενδιαφερόμενους φορείς θα πρέπει να είναι εδραιωμένη, ώστε να διασφαλίζεται η ολοκληρωμένη, διατομεακή, συντονισμένη και οικονομικά αποδοτική εφαρμογή της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Αρχικά, η διωπηρεσιακή συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή μέσω **ρυθμίσεων συνεργασίας**, ιδίως μέσω συμφωνιών συνεργασίας που συνάπτονται από τον Frontex με τα αρμόδια θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ που αναφέρονται στο άρθρο 68 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Οι βασικοί τομείς συνεργασίας σχετίζονται με την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών, την κοινή ανάλυση κινδύνου, τις κοινές επιχειρήσεις και την κοινή χρήση των ευρωπαϊκών ικανοτήτων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Η έννοια των **επιχειρήσεων πολλαπλού σκοπού**, με βάση την ανάλυση κινδύνου, σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, με πλήρη σεβασμό των βασικών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των ενωσιακών φορέων που συμμετέχουν στις εν λόγω επιχειρήσεις.
2. Τα υφιστάμενα και μελλοντικά εργαλεία ανταλλαγής πληροφοριών, ιδίως το EUROSUR, θα πρέπει να αξιοποιούνται πλήρως επιχειρησιακά, σε επίπεδο ΕΕ. Η συλλογή πληροφοριών από τις υπηρεσίες συγχώνευσης δεδομένων EUROSUR θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω μέσω της εφαρμογής συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ του Frontex και των αντίστοιχων θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, προκειμένου να παρέχονται στα κράτη μέλη και στον Frontex υπηρεσίες πληροφοριών προστιθέμενης αξίας σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.
3. **Η ευρωπαϊκή συνεργασία όσον αφορά τα καθήκοντα ακτοφυλακής** θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω ώστε να ενισχυθούν η επίγνωση καταστάσεων στον θαλάσσιο τομέα και η ικανότητα αντίδρασης και να υποστηριχθεί η συνεκτική και οικονομικά αποδοτική δράση σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο. Θα πρέπει να εφαρμοστεί ευρέως το πρακτικό εγχειρίδιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στα καθήκοντα ακτοφυλακής, με

¹⁹ <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-fight-against-crime/>.

²⁰ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο στ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

σκοπό την προώθηση της εναρμονισμένης εφαρμογής της εν λόγω συνεργασίας σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο²¹.

4. Η **διαλειτουργικότητα** μεταξύ των σχετικών συστημάτων πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ (ΣΕΕ, ETIAS, SIS, VIS, Eurodac και ECRIS-TCN) θα πρέπει να υλοποιηθεί εγκαίρως και, εάν είναι αναγκαίο, να αναπτυχθεί περαιτέρω, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη χρήση των διαφόρων μέσων. Τέσσερις νέες συνιστώσες διαλειτουργικότητας —η ευρωπαϊκή πύλη αναζήτησης (ESP), η κοινόχρηστη υπηρεσία αντιστοιχίας βιομετρικών δεδομένων (sBMS), το κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας (CIR) και ο ανιχνευτής πολλαπλών ταυτοτήτων (MID)— θα ενσωματώσουν την αρχιτεκτονική των συστημάτων για την υποστήριξη των στόχων τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την ορθή ταυτοποίηση των προσώπων, την καταπολέμηση της υποκλοπής ταυτότητας και τον εξορθολογισμό των όρων πρόσβασης για τις εντεταλμένες αρχές.
5. Ο **σχεδιασμός των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης**, συμπεριλαμβανομένων των τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας, θα πρέπει να εφαρμόζεται κατά περίπτωση. Όλοι οι σχετικοί οργανισμοί (Frontex, Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο, Ευρωπόλ και FRA) θα πρέπει να είναι σε διαρκή ετοιμότητα για να υποστηρίξουν τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης σύμφωνα με τον σχεδιασμό που έχει εγκριθεί²². Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν τη νομική και επιχειρησιακή ετοιμότητα για να φιλοξενήσουν ή να στηρίζουν τα ευρωπαϊκά κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης. Όταν μπορούν και συγκροτούνται ομάδες στήριξης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών σύμφωνα με το άρθρο 40 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, η Επιτροπή συντονίζει τις ομάδες όπως προβλέπεται στον κανονισμό.
6. Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπόλ, της Eurojust, του Frontex και των αρμόδιων εθνικών αρχών, **στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT)**²³, θα πρέπει να ενισχυθούν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Η συνεργασία μεταξύ του Frontex και της Ευρωπόλ θα πρέπει να αποσκοπεί στη διευκόλυνση της ταυτοποίησης των υπόπτων διασυνοριακού εγκλήματος, με πλήρη σεβασμό των κανόνων που καθορίζουν τα καθήκοντα των δύο οργανισμών και της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
7. Η ενεργός συμμετοχή του Frontex και των εθνικών αρχών φύλαξης των συνόρων θα πρέπει να επικεντρώνεται κυρίως στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που σχετίζονται άμεσα με τα εξωτερικά σύνορα και συνδέονται με καθήκοντα ελέγχου των συνόρων και θα πρέπει πάντα να είναι σύμφωνη με τις αντίστοιχες εντολές τους και τους αντίστοιχους κανονισμούς που τους διέπουν.
8. Ο Frontex θα πρέπει να συνεργάζεται με την Επιτροπή (συμπεριλαμβανομένης της OLAF), ιδίως για την παροχή συμβουλών σχετικά με την ανάπτυξη δράσεων διαχείρισης των συνόρων σε τρίτες χώρες και, κατά περίπτωση, με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τελωνειακό

²¹ Σύσταση της Επιτροπής για την κατάρτιση «πρακτικού εγχειριδίου» σχετικά με την ευρωπαϊκή συνεργασία στα καθήκοντα ακτοφυλακής [C(2021) 5310 final].

²² Ανακοίνωση της Επιτροπής, με τίτλο «Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση» [COM(2015) 240 final].

²³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη μόνιμη συνέχιση του κύκλου πολιτικής της ΕΕ για το οργανωμένο και το σοβαρό διεθνές έγκλημα: EMPACT 2022+, 6481/21.

τομέα (συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης κινδύνων και της καταπολέμησης της απάτης), όταν οι δραστηριότητες αυτές αλληλοσυμπληρώνονται.

Συνιστώσα 7: «Συνεργασία με τρίτες χώρες σε πεδία που καλύπτει ο κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, με ιδιαίτερη έμφαση στις γειτονικές χώρες και σε όσες τρίτες χώρες έχουν χαρακτηριστεί μέσω ανάλυσης κινδύνου ως χώρες προέλευσης και/ή διέλευσης της παράνομης μετανάστευσης²⁴».

Προτεραιότητες πολιτικής

Τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός θα πρέπει να συνεργάζονται με τρίτες χώρες για τους σκοπούς της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ. Η πρακτική συνεργασία στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων με τρίτες χώρες σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο θα πρέπει να συνάδει με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και να συμμορφώνεται με το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αρχής της μη επαναπροώθησης, με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της αντικανονικής μετανάστευσης, την ενίσχυση των αποτελεσματικών επιστροφών, την πρόληψη του διασυνοριακού εγκλήματος και τη διευκόλυνση των νόμιμων μετακινήσεων.

Η συνεργασία με τρίτες χώρες για την προώθηση της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων εξυπηρετεί ιδίως τον σκοπό της ανάπτυξης των στρατηγικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων και των ικανοτήτων συνεργασίας τους στους τομείς του ελέγχου των συνόρων, της ανάλυσης κινδύνου, καθώς και της επιστροφής και επανεισδοχής, λαμβανομένων υπόψη των συνολικών σχέσεων της ΕΕ με τις χώρες αυτές. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση των ευρωπαϊκών αξιών και προτύπων σε τρίτες χώρες έχει καίρια σημασία. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις γειτονικές χώρες και στις χώρες καταγωγής και διέλευσης για την αντικανονική μετανάστευση. Η ικανότητα και η προθυμία των εν λόγω χωρών να αποτρέψουν την αντικανονική μετανάστευση και να διατηρήσουν την αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων και τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών προς την ΕΕ έχουν ουσιαστική σημασία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της μετανάστευσης. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορέσουν να αναπτυχθούν αμοιβαίες και ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις για τη μετανάστευση με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Η συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων θα πρέπει να βασίζεται σε **συμφωνίες και/ή ρυθμίσεις** και πρέπει να συνάδει πλήρως με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του δικαίου που αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον σεβασμό των θεμελιωδών

²⁴ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

δικαιωμάτων, και με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της *μη επαναπροώθησης*. Οι συμφωνίες αυτές (συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών περί καθεστώτος και των συμφωνιών συνεργασίας) θα πρέπει να προσδιορίζουν τις αρμόδιες αρχές, τις δομές συνεργασίας και το πεδίο εφαρμογής της συνεργασίας και να θεσπίζουν κανόνες για την κατανομή των αρμοδιοτήτων.

2. Ενθαρρύνεται η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, όπου η συνεργασία αυτή είναι συμβατή με την εντολή και τη λειτουργία του Frontex και με την επίτευξη των στόχων του, καθώς και με τις συνολικές σχέσεις της ΕΕ με τις χώρες αυτές.
3. Η ανταλλαγή πληροφοριών, ιδίως όσον αφορά το EUROSUR, μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών θα πρέπει να παρέχεται στο πλαίσιο διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις πρότυπες διατάξεις για την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του EUROSUR, που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή²⁵.
4. Για την ενίσχυση της διαφάνειας, ο Frontex θα πρέπει πάντα να καταρτίζει επισκόπηση σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την υφιστάμενη επιχειρησιακή συνεργασία με τρίτες χώρες στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων και της επιστροφής, σύμφωνα με τη στρατηγική διεθνούς συνεργασίας του Οργανισμού. Η επισκόπηση αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε πληροφορίες που λαμβάνονται ιδίως από τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς.
5. Κατά τη διαμόρφωση ειδικών εικόνων κατάστασης με τρίτους στο EUROSUR, τα κράτη μέλη και ο Frontex θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα τεχνικά και επιχειρησιακά πρότυπα για την ανταλλαγή πληροφοριών που έχει αναπτύξει ο Frontex και να τα προωθούν.
6. Οι επιχειρησιακές δραστηριότητες του Frontex σε τρίτες χώρες πρέπει να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται σύμφωνα με τις **συμφωνίες περί καθεστώτος** που έχουν συναφθεί μεταξύ της ΕΕ και της οικείας τρίτης χώρας και/ή σύμφωνα με τις **συμφωνίες συνεργασίας** που έχουν συναφθεί από τον Frontex και τις αρμόδιες αρχές των τρίτων χωρών. Τόσο οι συμφωνίες περί καθεστώτος όσο και οι συμφωνίες συνεργασίας θα πρέπει να βασίζονται στα αντίστοιχα υποδείγματα που έχει εγκρίνει η Επιτροπή²⁶.
7. Η συνεργασία με τρίτες χώρες πρέπει να συμμορφώνεται με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων και των προτύπων που αποτελούν μέρος του ενωσιακού δικαίου, ακόμη και όταν η συνεργασία με τρίτες χώρες λαμβάνει χώρα εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανταλλαγές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τρίτες χώρες πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
8. Θα πρέπει να ενισχυθεί η **πολυμερής και περιφερειακή συνεργασία** με τρίτες χώρες. Τα εθνικά κέντρα συντονισμού των κρατών μελών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως σημεία επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών με γειτονικές και άλλες σχετικές χώρες.

²⁵ C(2022) 300 final.

²⁶ COM(2021) 829 final και COM(2021) 830 final.

9. Σύμφωνα με το ανανεωμένο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών²⁷, θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία με βασικές τρίτες χώρες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, μεταξύ άλλων μέσω της δρομολόγησης επιχειρησιακών εταιρικών σχέσεων κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών²⁸. Η συνεργασία αυτή υποστηρίζεται από τους οργανισμούς της ΕΕ, ιδίως τον Frontex, την Ευρωπόλ, την Eurojust και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL), σύμφωνα με τις εντολές τους, ενώ η επιχειρησιακή συνεργασία υποστηρίζεται από χρηματοδοτική συνδρομή της ΕΕ.
10. Όταν τα **δίκτυα αξιωματικών-συνδέσμων** έχουν αναγνωρίσιμες δυνατότητες να συμβάλουν σε διάφορα καθήκοντα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, θα πρέπει να συντονίζονται αποτελεσματικά και να λαμβάνουν επαρκή στήριξη από τον Οργανισμό, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι επιχειρησιακές ικανότητες και η αποτελεσματικότητά τους. Οι διάυλοι και οι μορφές συνεργασίας και υποβολής εκθέσεων θα πρέπει να είναι σαφείς σε όλα τα επίπεδα. Θα πρέπει να υπάρχει σταθερή και ευέλικτη ικανότητα τοποθέτησης αξιωματικών συνδέσμων με σχετικές δεξιότητες ή ομάδων εμπειρογνομόνων σε διάφορους τόπους, εάν υπάρχουν επιχειρησιακές ανάγκες. Ο Frontex θα πρέπει να διαθέτει πλήρη εικόνα της κατάστασης των διαφόρων τύπων Ευρωπαϊών αξιωματικών-συνδέσμων (αξιωματικοί-σύνδεσμοι Frontex, Ευρωπαίοι αξιωματικοί-σύνδεσμοι μετανάστευσης, Ευρωπαίοι αξιωματικοί-σύνδεσμοι επιστροφής, αξιωματικοί-σύνδεσμοι άλλων υπηρεσιών) και εθνικών αξιωματικών-συνδέσμων μετανάστευσης με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς οργανισμούς της ΕΕ. Οι πληροφορίες που συλλέγονται θα πρέπει να εμπλουτίζουν την ανάλυση κινδύνου και την επίγνωση της κατάστασης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της εικόνας σε προσυνοριακές περιοχές βάσει πληροφοριών. Οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι του Frontex θα πρέπει επίσης να ανταλλάσσουν όλες τις σχετικές πληροφορίες με την αντιπροσωπεία της ΕΕ στη χώρα αποστολής τους, στο πλαίσιο του συνολικού συντονισμού της πολιτικής της ΕΕ στην εν λόγω χώρα. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως το δίκτυο αξιωματικών-συνδέσμων μετανάστευσης για την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των αξιωματικών-συνδέσμων μετανάστευσης σε τρίτες χώρες.
11. Οι επισκέψεις εργασίας σε τρίτες χώρες για την **ανάπτυξη ικανοτήτων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων**, η παροχή τεχνικών συμβουλών, η κατάρτιση ή η υποστήριξη με τεχνικό εξοπλισμό θα πρέπει να συντονίζονται και να παρακολουθούνται από την ΕΕ. Ο Frontex θα πρέπει να συνεχίσει την υλοποίηση **χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων** στις υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες και σε άλλες τρίτες χώρες προτεραιότητας και θα πρέπει να συνεχίσει την ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά μ' αυτά, ιδίως όταν τα εν λόγω έργα και προγράμματα εξυπηρετούν τον σκοπό της ανάπτυξης ικανοτήτων τρίτων χωρών στους

²⁷ COM(2021) 591 final.

²⁸ Μέχρι στιγμής έχουν δρομολογηθεί επιχειρησιακές εταιρικές σχέσεις κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών με το Μαρόκο, τον Νίγηρα και τα Δυτικά Βαλκάνια.

τομείς του ελέγχου των συνόρων, της ανάλυσης κινδύνου καθώς και της επιστροφής²⁹ και επανεισδοχής. Ο Frontex θα πρέπει επίσης να συνεργάζεται στενά με εκτελεστικούς εταίρους της Επιτροπής για την παροχή συμβουλών καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης δράσεων διαχείρισης των συνόρων στις γειτονικές χώρες και σε άλλες τρίτες χώρες προτεραιότητας· συνιστάται επίσης στους εκτελεστικούς εταίρους της Επιτροπής να επιδιώκουν διαβούλευση με τον Οργανισμό σχετικά με τα θέματα αυτά καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Τα έργα που τελούν υπό την καθοδήγηση των κρατών μελών θα πρέπει να υλοποιούνται σε στενή συνεργασία με τον Frontex· θα πρέπει επίσης να αξιοποιείται πλήρως η εμπειρογνώσια του Οργανισμού σε όλες τις φάσεις των έργων. Ο Οργανισμός θα πρέπει επίσης να καταρτίσει ολοκληρωμένη επισκόπηση των υπό εξέλιξη και προγραμματισμένων έργων ανάπτυξης ικανοτήτων και επισκέψεων εργασίας σε τρίτες χώρες που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.

12. Θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω η συνεργασία και η συμπληρωματικότητα μεταξύ, αφενός, των μη στρατιωτικών **αποστολών της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας** που έχουν συνιστώσα διαχείρισης των συνόρων και, αφετέρου, του Frontex, προκειμένου να διασφαλιστεί η επίγνωση της κατάστασης και να υποστηριχθούν η ανάλυση κινδύνου και η προώθηση των προτύπων της EIBM, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να αποφευχθεί η επικάλυψη των δραστηριοτήτων. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό σχετικά με τη χρηματοδότηση που παρέχεται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως η Επιτροπή, ο Frontex, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και οι επιτόπου μη στρατιωτικοί φορείς της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ).

Συνιστώσα 8: «Τεχνικά και επιχειρησιακά μέτρα εντός του Χώρου Σένγκεν τα οποία σχετίζονται με τον έλεγχο των συνόρων και έχουν σχεδιαστεί για την καλύτερη αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης και την καλύτερη καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος³⁰».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η επιχειρησιακή συνέχεια και η διαλειτουργικότητα μεταξύ του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων και των τεχνικών και επιχειρησιακών μέτρων εντός του χώρου Σένγκεν θα πρέπει να εδραιωθούν με τρόπο που να εγγυάται την αποτελεσματική αντιμετώπιση των παράνομων δευτερογενών μετακινήσεων, της αντικανονικής μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος που σχετίζεται με τα εξωτερικά σύνορα.

Θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή εθνική ικανότητα (ετοιμότητα) για την εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων στο πλαίσιο της αντικανονικής μετανάστευσης εντός της επικράτειας, μεταξύ άλλων σε παραμεθόριες περιοχές της ενδοχώρας, με την υποστήριξη άλλων εναλλακτικών μέτρων που έχουν στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη, ώστε να περιοριστεί η ανάγκη επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα στο ελάχιστο.

²⁹ Όπως έργα παροχής τεχνικής βοήθειας για τρίτες χώρες στον τομέα της επιστροφής, της επανεισδοχής και της επανένταξης — TAP4RRR.

³⁰ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο η) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Ως σημείο εκκίνησης, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να υπάρχει **πλήρης εικόνα της κατάστασης** και ανάλυση κινδύνου σχετικά με τις παράτυπες **αφίξεις και τις δευτερογενείς μετακινήσεις** υπηκόων τρίτων χωρών εντός της ΕΕ, ως βάση για τη λήψη στοχευμένων και αναλογικών μέτρων. Ο Frontex καταρτίζει ευρωπαϊκή εικόνα της κατάστασης με την πλήρη υποστήριξη των κρατών μελών και σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ. Το EUROSUR θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως η κύρια πλατφόρμα για τη λειτουργία αυτή, από κοινού με άλλα αποτελεσματικά και ενοποιημένα συστήματα συλλογής δεδομένων. Η ενισχυμένη συνεργασία, όπως η συνεργασία μεταξύ του Frontex, της Ευρωπόλ και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAΑ) για την εκπόνηση τακτικών εκθέσεων, και ο συντονισμός θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω, συμπεριλαμβανομένων της κοινής ανάλυσης κινδύνου, των επιχειρησιακών πρακτικών και της απρόσκοπτης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ συνοριοφυλακής και άλλων αρχών που εργάζονται στα εξωτερικά σύνορα, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους και με πλήρη σεβασμό της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων. Στις αρχές αυτές περιλαμβάνονται τα ΕΚΣ, οι αρχές που εργάζονται εντός του χώρου Σένγκεν και τα **κέντρα αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας** (PCCC) καθώς και άλλα σχετικά κέντρα. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά διαφορετικά συστήματα πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ για όλες τις αρμόδιες αρχές στις οποίες έχει χορηγηθεί νόμιμη πρόσβαση στα εν λόγω συστήματα.
2. Θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω και να παγιωθεί η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των κοινών επιχειρήσεων που συντονίζονται από τον Frontex και των σχετικών PCCC.
3. Θα πρέπει να υπάρχει επαρκής ικανότητα σε εθνικό επίπεδο για την εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων που σχετίζονται με την αντικανονική μετανάστευση σε ολόκληρη την επικράτεια και για τη διενέργεια αστυνομικών ελέγχων και ελέγχου της μετανάστευσης στις κύριες οδούς μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των παραμεθόριων περιοχών, βάσει ανάλυσης κινδύνου.

Συνιστώσα 9: «Επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους κράτος μέλος έχει εκδώσει απόφαση επιστροφής³¹».

Προτεραιότητες πολιτικής

Για την αποτελεσματική εφαρμογή της επιστροφής υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι όλοι όσοι δεν έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στην ΕΕ εγκαταλείπουν πράγματι την ΕΕ. Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι η διαδικασία επιστροφής διεξάγεται με ανθρώπινο, αξιοπρεπή και βιώσιμο τρόπο, σε πλήρη συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα των επιστρεφόντων και ιδίως με την αρχή της *μη επαναπροώθησης*, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο, από κατάλληλα εκπαιδευμένους ειδήμονες.

³¹ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο θ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Θα πρέπει να υπάρχει διοικητική, τεχνική και επιχειρησιακή ικανότητα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο για την αποτελεσματική και ενιαία εφαρμογή των διαδικασιών επιστροφής, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαστικών και οικειοθελών επιστροφών, ώστε να μπορέσει να δημιουργηθεί κοινό σύστημα της ΕΕ για τις επιστροφές, όπως ορίζεται στο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο³². Η ενίσχυση των δομών εντός της ΕΕ πρέπει να συνδυαστεί με αποτελεσματικότερη συνεργασία με τρίτες χώρες. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει, μεταξύ άλλων, να ακολουθηθεί η κατεύθυνση και να υλοποιηθούν οι δράσεις που ορίζονται στη στρατηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη του Απριλίου 2021³³, για την προώθηση της οικειοθελούς επιστροφής και της αποτελεσματικής επανένταξης ως αναπόσπαστου μέρους του συστήματος επιστροφής.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως την επιχειρησιακή, τεχνική και πρακτική υποστήριξη που μπορεί να παρέχει ο Frontex στον τομέα της επιστροφής, ιδίως χρησιμοποιώντας την εφαρμογή του Frontex για την επιστροφή (FAR) για τις προγραμματισμένες και ναυλωμένες πτήσεις, το ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής (RECAMAS), τις κοινές υπηρεσίες επανένταξης του Frontex (JRS) και τη στήριξη του Frontex για την παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. **Η ικανότητα και ο ρόλος του Frontex** ως επιχειρησιακού βραχίονα που στηρίζει τα κράτη μέλη σε όλα τα στάδια της διαδικασίας επιστροφής θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω στην πράξη και η χρήση, από τα κράτη μέλη, των υπηρεσιών του Frontex θα πρέπει να αυξηθεί.
2. Η ικανότητα των κρατών μελών να προβαίνουν μονομερώς ή από κοινού στην επιστροφή των παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών θα πρέπει να ενισχυθεί με την ανάπτυξη ολοκληρωμένου και συντονισμένου εθνικού ψηφιακού συστήματος επιστροφής, το οποίο θα βασίζεται στο **μοντέλο του συστήματος διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής (RECAMAS)** που έχει αναπτύξει ο Οργανισμός για την ανταλλαγή δεδομένων και είναι συμβατό με την ευρωπαϊκή πολιτική επιστροφής. Θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι συνεχιζόμενες προκλήσεις της ενσωμάτωσης και της διαλειτουργικότητας λόγω των διαφορετικών τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται από το εθνικό σύστημα επιστροφής και να καταστούν δυνατές οι συνδέσεις με ψηφιακά εργαλεία σε επίπεδο ΕΕ.
3. Η **εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιστροφών (IRMA)** θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, με σκοπό τη βελτίωση της συλλογής δεδομένων σχετικά με τις επιχειρήσεις επιστροφής και την επανεισδοχή. Με τον τρόπο αυτόν, θα διευκολυνθούν ο σχεδιασμός, η ανταλλαγή σχετικών επιχειρησιακών πληροφοριών, η οργάνωση και η υλοποίηση δραστηριοτήτων επιστροφής, επανεισδοχής και επανένταξης από τα κράτη μέλη. Επίσης, ο Frontex θα μπορέσει να αναλάβει πιο δυναμικό ρόλο στη στήριξη του

³² COM(2020) 609 final της 23.9.2020.

³³ COM(2021) 120.

σχεδιασμού και της οργάνωσης επιχειρήσεων επιστροφής, συμπεριλαμβανομένων της παροχής συνδρομής πριν από την επιστροφή και της επανένταξης.

4. Η εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιστροφών (IRMA) του Frontex θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, προκειμένου να είναι λειτουργική με τα πληροφοριακά συστήματα των κρατών μελών για την επιστροφή και άλλα σχετικά πληροφοριακά εργαλεία για την υλοποίηση δραστηριοτήτων επιστροφής, επανεισδοχής και επανένταξης.
5. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (Επιτροπή, Frontex, κράτη μέλη) θα πρέπει να εργαστούν για την ενίσχυση της συλλογής στοιχείων σχετικά με την επιστροφή, την επανένταξη και την επανεισδοχή και για την ανάπτυξη κατάλληλων για τον επιδιωκόμενο σκοπό προϊόντων ανάλυσης και επίγνωσης της κατάστασης όσον αφορά την εκτέλεση των επιχειρήσεων επιστροφής, ώστε να καταστεί δυνατός ο προδραστικός σχεδιασμός της επιστροφής και της επανεισδοχής.
6. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επενδύσουν σε δομές παροχής συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης, διασφαλίζοντας ότι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες είναι διαθέσιμες σε όλα τα στάδια της διαδικασίας επιστροφής και ότι οι σύμβουλοι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι. Η παροχή συμβουλών, σύμφωνα με το πλαίσιο της ΕΕ για την παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής, θα πρέπει να είναι διαθέσιμη κατά τη διάρκεια των διαδικασιών οικειοθελούς και αναγκαστικής επιστροφής (καθώς και κατά τη διάρκεια της κράτησης), προκειμένου να ενθαρρύνεται και να οργανώνεται η επιστροφή. Ο Frontex έχει αναπτύξει σχέδιο εργασίας για τη στήριξη των κρατών μελών στον τομέα της παροχής συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης, το οποίο θα εφαρμοστεί σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη.
7. Η προώθηση και η αυξημένη χρήση της οικειοθελούς επιστροφής και επανένταξης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός κοινού συστήματος της ΕΕ για την επιστροφή, σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη³⁴. Η στήριξη της επανένταξης θα ενθαρρύνει τη συνεργασία των επιστρεφόντων και θα προωθήσει επίσης τη συνεργασία με τρίτες χώρες, ευνοώντας έτσι την ανάληψη ίδιας ευθύνης για την επιστροφή, την επανεισδοχή και την επανένταξη των υπηκόων τους.
8. Ο Frontex έχει αναπτύξει τις κοινές υπηρεσίες επανένταξης (JRS) που παρέχουν κοινές υπηρεσίες επιστροφής και επανένταξης στα κράτη μέλη. Ο αριθμός των χωρών που καλύπτονται από τις JRS θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κρατών μελών και τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως αυτές τις υπηρεσίες και να τις καθιστούν διαθέσιμες τόσο κατά τις οικειοθελείς όσο κατά τις αναγκαστικές επιστροφές. Θα πρέπει να επιδιωχθούν συνέργειες και η συνέχεια μεταξύ των υπηρεσιών επανένταξης που παρέχονται από τις κοινές υπηρεσίες επανένταξης του Frontex και των σχετικών εθνικών δομών και μηχανισμών τρίτων χωρών, όταν είναι διαθέσιμες.
9. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν πλήρως την ικανότητά τους να συμβάλλουν στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις επιστροφής που συντονίζονται ή οργανώνονται από τον Frontex, μεταξύ άλλων, στον τομέα παρακολούθησης της επιστροφής. Τα κράτη μέλη και

³⁴Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με τίτλο «Η στρατηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη» [COM(2021) 120 final].

ο Frontex θα πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω την ικανότητά τους να παρακολουθούν όλες τις επιχειρήσεις επιστροφής.

10. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν επαρκή ικανότητα συλλογής δεδομένων σχετικά με τον κίνδυνο διαφυγής και να αναπτύξουν ανάλυση κινδύνου για την εφαρμογή της κράτησης και εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης, ώστε να μειωθούν οι δευτερογενείς μετακινήσεις, καθώς και να αναπτύξουν τεχνική ικανότητα για την κράτηση και εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης. Οι συνθήκες κράτησης θα πρέπει να συνάδουν με το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο. Προκειμένου να διευκολύνεται και να επιταχύνεται η διαδικασία επιστροφής, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίσουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων επιστροφής³⁵.
11. Με βάση επίσης το έγγραφο πολιτικής προς μια επιχειρησιακή στρατηγική για αποτελεσματικότερες επιστροφές, το οποίο εξέδωσε η Επιτροπή στις 24 Ιανουαρίου 2023³⁶, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως τον **συντονιστή επιστροφών** και το **δίκτυο υψηλού επιπέδου για τις επιστροφές** με σκοπό την προώθηση της πρακτικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και του Frontex.
12. Το ανανεωμένο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν θα περιέχει καταχωρίσεις για υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους έχουν εκδοθεί αποφάσεις επιστροφής και θα αποτελέσει σημαντικό νέο εργαλείο στη διάθεση των κρατών μελών για την παρακολούθηση και την εκτέλεση των αποφάσεων επιστροφής, ανοίγοντας τον δρόμο για περαιτέρω συνεργασία, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων επιστροφής, και αποτρέποντας τις παράτυπες δευτερογενείς μετακινήσεις εντός του χώρου Σένγκεν. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή του εν λόγω μέτρου, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής.

Συνιστώσα 10: «Χρήση προηγμένης τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλης κλίμακας συστημάτων πληροφοριών»³⁷.

Προτεραιότητες πολιτικής

Η ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, ιδίως οι συνοριακοί έλεγχοι και η επιτήρηση των συνόρων, θα πρέπει να υποστηρίζεται από προηγμένα, φορητά και διαλειτουργικά ευρωπαϊκά τεχνικά συστήματα και λύσεις, που θα είναι συμβατά με τα πληροφοριακά συστήματα μεγάλης κλίμακας της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτόν, διασφαλίζεται αποτελεσματικότερος και πιο αξιόπιστος έλεγχος των συνόρων. Η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα πρέπει να έχει την ικανότητα να αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις τεχνολογίες αιχμής, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών για την προστασία των δεδομένων.

³⁵ Commission Recommendation on mutual recognition of return decisions and expediting returns when implementing Directive 2008/115/EC of the European Parliament and of the Council [Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων επιστροφής και την επίσπευση των επιστροφών κατά την εφαρμογή της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, C(2023) 1763].

³⁶ Έγγραφο πολιτικής προς μια επιχειρησιακή στρατηγική για αποτελεσματικότερες επιστροφές [COM(2023) 45 final της 24ης Ιανουαρίου 2023].

³⁷ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ι) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. **Η ποιότητα των πληροφοριών** που χρησιμοποιούνται για τους συνοριακούς ελέγχους στα υφιστάμενα συστήματα θα πρέπει να ενισχυθεί με τη λήψη πρακτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ακρίβειας των δεδομένων, μεταξύ άλλων, με την περιοδική αξιολόγησή τους και με την εφαρμογή προηγμένης τεχνολογίας.
2. Όπως αναφέρεται στη στρατηγική κατευθυντήρια γραμμή 5 της συνιστώσας για τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, θα πρέπει να διασφαλιστεί η **διαλειτουργικότητα των υφιστάμενων και των νέων πληροφοριακών συστημάτων μεγάλης κλίμακας** (ΣΕΕ, VIS, ETIAS, το ανανεωμένο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν), ιδίως δε η πλήρης και ολοκληρωμένη εφαρμογή των πρόσφατα ανανεωμένων συστημάτων.
3. Η ανάπτυξη, η συντήρηση και η λειτουργία των κεντρικών συνιστωσών των συστημάτων πληροφοριών μεγάλης κλίμακας είναι ο κύριος στόχος του eu-LISA, του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργική διαχείριση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.
4. Οι δυνατότητες των **νέων έξυπνων τεχνικών λύσεων** [π.χ. αυτοματοποιημένοι συνοριακοί έλεγχοι / πύλες αυτοματοποιημένου συνοριακού ελέγχου (ABC)] και η διαλειτουργικότητα των διαφόρων συστημάτων πληροφοριών που σχετίζονται με τα σύνορα και την ασφάλεια (π.χ. σύστημα FADO και σύστημα εγγράφων ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης Frontex-Ευρώπολ) θα πρέπει να αξιοποιηθούν με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας των πολιτών, τη διευκόλυνση των συνοριακών ελέγχων και των διελεύσεων των εξωτερικών συνόρων και την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και της τρομοκρατίας, κατά τρόπο που να διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τόσο των πολιτών όσο και των υπηκόων τρίτων χωρών.
5. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες της **σύγχρονης τεχνολογίας** με σκοπό την ενίσχυση των ευρωπαϊκών ικανοτήτων επιτήρησης και αντίδρασης στα εξωτερικά σύνορα. Θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω η χρήση των ευρωπαϊκών ικανοτήτων επιτήρησης (π.χ. δορυφορικές υπηρεσίες), ώστε να διαμορφωθεί πλήρης εικόνα της κατάστασης.
6. Θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω η **ικανότητα επιτήρησης** με ολοκληρωμένα, διαλειτουργικά και προσαρμόσιμα τεχνικά συστήματα επιτήρησης (σταθερά και φορητά) που χρησιμοποιούνται στα θαλάσσια και χερσαία σύνορα. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τεχνικές λύσεις και διαδικασίες εργασίας που χρησιμοποιούνται σε διάφορα επιχειρησιακά κέντρα (ΕΚΣ, κέντρα συντονισμού διάσωσης και τοπικά κέντρα συντονισμού) και κινητές μονάδες.
7. Η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, για να συμβάλει στην **ευρωπαϊκή αυτονομία κρίσιμων τεχνολογιών**³⁸, πρέπει να διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός της ανάπτυξης των ικανοτήτων της λαμβάνει υπόψη τον στόχο της μείωσης της εξάρτησής της από τρίτες χώρες για κρίσιμες τεχνολογίες, μεταξύ άλλων, με αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ευρωπαϊκής έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων.

³⁸ Δήλωση των μελών του [Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 25-26 Φεβρουαρίου 2021](#).

8. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τη χρήση των νέων τεχνολογιών πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρήση της τεχνολογίας αιχμής, για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον eu-LISA, θα πρέπει να καταρτίσει σχέδιο δράσης και τεχνικές λύσεις για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη ώστε να χειρίζονται και να επεξεργάζονται μεγάλες ποσότητες δεδομένων με τη βοήθεια νέων και προηγμένων τεχνολογιών.

Συνιστώσα 11: «Μηχανισμός ελέγχου ποιότητας, ειδικότερα ο μηχανισμός αξιολόγησης Σένγκεν, η αξιολόγηση τρωτότητας και ενδεχομένως εθνικοί μηχανισμοί, με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων»³⁹.

Προτεραιότητες πολιτικής

Θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σύστημα ελέγχου ποιότητας, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ενημέρωση όσον αφορά την εφαρμογή και την ποιότητα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ποιότητας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη ευρωπαϊκών και εθνικών συστημάτων και λειτουργιών.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Θα πρέπει να τεθεί πλήρως σε λειτουργία ευρωπαϊκός μηχανισμός ελέγχου ποιότητας, αποτελούμενος από τον **μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν**, τις **αξιολογήσεις τρωτότητας** που διενεργεί ο Frontex, καθώς και από τους **εθνικούς μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας**. Στο πλαίσιο αυτό, ο Frontex θα πρέπει να αναπτύξει τεχνικές ικανότητες για τη διενέργεια αξιολογήσεων και ελέγχων συμμόρφωσης των ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των χαρακτηριστικών ασφάλειας με τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
2. Με βάση την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών, θα πρέπει να μεγιστοποιηθούν οι **συνέργειες μεταξύ της αξιολόγησης τρωτότητας και του μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν**, με σκοπό τη διαμόρφωση βελτιωμένης επίγνωσης της κατάστασης σχετικά με τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Με τον τρόπο αυτόν θα αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, η αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών από την πλευρά των κρατών μελών και θα διασφαλιστεί ο καλύτερος συντονισμός της χρήσης των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για τη στήριξη της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων και των επιστροφών.
3. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα του μηχανισμού ελέγχου ποιότητας κατά την ανάπτυξη του εθνικού συστήματος διαχείρισης των συνόρων και κατά την ιεράρχηση της χρήσης των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ [π.χ. το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), τα εθνικά προγράμματα στο πλαίσιο του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική

³⁹ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ια) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Θεωρήσεων (BMVI) του ταμείου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων ή περιστασιακά τα θεματικά μέσα του BMVI], ιδίως κατά την αξιολόγηση οποιασδήποτε άλλης χρηματοδότησης που παρέχεται από την Επιτροπή.

4. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν **εθνικό μηχανισμό ελέγχου ποιότητας** (εθνική «αξιολόγηση Σένγκεν»), ο οποίος θα καλύπτει όλα τα μέρη και τις λειτουργίες του εθνικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και θα περιλαμβάνει όλες τις αρχές που συμμετέχουν σ' αυτήν.
5. Τα κράτη μέλη πρέπει, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους βάσει του κανονισμού σχετικά με τις αξιολογήσεις Σένγκεν⁴⁰ και του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, αντίστοιχα, να συμμετέχουν ενεργά στις επισκέψεις αξιολόγησης Σένγκεν που συντονίζονται από την Επιτροπή και να παρέχουν έγκαιρα και υψηλής ποιότητας δεδομένα στις αξιολογήσεις τρωτότητας που διενεργεί ο Frontex.
6. Σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με τις αξιολογήσεις Σένγκεν, οι αξιολογήσεις Σένγκεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα επιχειρησιακά αποτελέσματα του συνόλου της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, καλύπτοντας έτσι και την αξιολόγηση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του Οργανισμού εντός των κρατών μελών.

Συνιστώσα 12: «Μηχανισμοί αλληλεγγύης, ιδίως ενωσιακά χρηματοδοτικά μέσα»⁴¹.

Προτεραιότητες πολιτικής

Η αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΙΒΜ θα επιτευχθεί με τη στήριξη ειδικής χρηματοδότησης της ΕΕ, ιδίως από το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (BMVI) και το TAME. Τα κονδύλια της ΕΕ θα στηρίζουν τις δράσεις που αφορούν την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις του αντίστοιχου ταμείου της ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν ως στόχο τον καθορισμό των οικείων προτεραιοτήτων χρηματοδότησης, ώστε να διασφαλίζεται η κάλυψη όλων των στοιχείων της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων που απορρέουν από τη δικαιοδοσία της ΕΕ και ορίζονται από το δίκαιο της ΕΕ, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης ενωσιακής προστιθέμενης αξίας. Οι συνιστώσες της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων που ρυθμίζονται από το εθνικό δίκαιο θα πρέπει, κατά προτίμηση, να καλύπτονται από εθνικούς πόρους.

Οι δραστηριότητες του Frontex υποστηρίζονται από τον ειδικό προϋπολογισμό του Οργανισμού που προέρχεται από τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο Οργανισμός μπορεί επίσης να επωφεληθεί από τη χρηματοδότηση της ΕΕ για έργα τεχνικής βοήθειας σε τρίτες χώρες, σύμφωνα με την εντολή του και τις διατάξεις των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων [Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/922 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 (ΕΕ L 160 της 15.6.2022, σ. 1).

⁴¹ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ιβ) του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

(NDICI-Global Europe) και Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)] για τη στήριξη της υλοποίησης της εξωτερικής διάστασης της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Η χρήση **χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ** (π.χ. εθνικών προγραμμάτων στο πλαίσιο του BMVI) θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές στρατηγικές, τα σχέδια δράσης και τον σχεδιασμό ικανοτήτων. Θα πρέπει να υπάρχουν σαφείς και πολύ αναλυτικές εθνικές προτεραιότητες (π.χ. EUROSUR, ανάπτυξη ικανοτήτων), με βάση τις προτεραιότητες της ΕΕ, οι οποίες θα μεγιστοποιούν τη συμπληρωματικότητα και την προστιθέμενη αξία των κονδυλίων της ΕΕ.
2. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα του μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν και της αξιολόγησης τρωτότητας για να δοθεί προτεραιότητα στη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο.
3. Η στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και του Frontex θα πρέπει να εξασφαλίζει συνέργειες μεταξύ των δραστηριοτήτων του Frontex και των δράσεων που χρηματοδοτούνται από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, ώστε να αποφεύγεται η διπλή χρηματοδότηση.
4. Η ειδική χρηματοδότηση της ΕΕ στο πλαίσιο των ειδικών δράσεων του BMVI θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη στην απόκτηση του απαιτούμενου εξοπλισμού με σκοπό αυτός να τεθεί στη διάθεση του Frontex σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 14 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Με τον τρόπο αυτόν, θα εδραιωθεί η ικανότητα του Οργανισμού να στηρίζει τα κράτη μέλη που χρειάζονται βοήθεια.

Συνοψτώσα 13: «Θεμελιώδη δικαιώματα⁴²».

Προτεραιότητες πολιτικής

Ο σεβασμός, η προστασία και η προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων βρίσκονται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων. Η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή πρέπει να εγγυάται την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, ως πρωταρχική νομική υποχρέωση, σύμφωνα με την εντολή της, κατά την εφαρμογή της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων.

Οι δράσεις της ΕΕ και των εθνικών φορέων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα πρέπει να εκτελούνται σε πλήρη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και το σχετικό διεθνές δίκαιο. Το τελευταίο περιλαμβάνει τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων και το πρωτόκολλό της του 1967, καθώς και τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού. Πρέπει επίσης να τηρούνται πλήρως

⁴² Άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πρόσβαση σε διεθνή προστασία, ιδίως η αρχή της *μη επαναπροώθησης*.

Η Επιτροπή, στην πρότασή της για κανονισμό σχετικά με τον έλεγχο διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών⁴³, πρότεινε κάθε κράτος μέλος να θεσπίσει ανεξάρτητο μηχανισμό παρακολούθησης για να διασφαλίσει ότι τηρούνται τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο του ελέγχου διαλογής στα εξωτερικά σύνορα και ότι διερευνώνται δεόντως τυχόν σχετικοί ισχυρισμοί για παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αυτός ο μηχανισμός παρακολούθησης θα ενταχθεί στο πλαίσιο της διακυβέρνησης και της παρακολούθησης της μεταναστευτικής κατάστασης που προβλέπεται στην πρόταση της Επιτροπής για νέο κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης⁴⁴.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Η **στρατηγική για τα θεμελιώδη δικαιώματα⁴⁵ και το συνοδευτικό σχέδιο δράσης⁴⁶** που εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Frontex θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά σε όλες τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Σε εθνικό επίπεδο, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανάπτυξης ειδικά προσαρμοσμένης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για τα θεμελιώδη δικαιώματα ή μέσω της συνολικής ένταξής τους στην εθνική στρατηγική για την EIBM.
2. Ο Frontex και τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν μια νοοτροπία EIBM που θα χαρακτηρίζεται από τη συμμόρφωσή της με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της *μη επαναπροώθησης*, από τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και από την προστασία και την προώθηση των αρχών της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, του αμοιβαίου σεβασμού, της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης και της αμοιβαίας συνεργασίας. Δεδομένου ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελεί οριζόντια ή εγκάρσια συνιστώσα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, ο Frontex και οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να ενσωματώνουν **εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε όλες τις δραστηριότητές τους**, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, της ανάλυσης και των εκτιμήσεων κινδύνου, των δραστηριοτήτων σχεδιασμού, των δραστηριοτήτων επιστροφής, της κατάρτισης και της ανάπτυξης, καθώς και στη συνεργασία και τις σχέσεις με εξωτερικούς εταίρους. Επιπλέον, ο Frontex και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενεργούν σε πλήρη συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα καθ' όλη τη διάρκεια του επιχειρησιακού κύκλου όλων των δραστηριοτήτων διαχείρισης των συνόρων και επιστροφής.

⁴³ COM(2020) 612 της 23.9.2020.

⁴⁴ COM(2020) 610 της 23.9.2020.

⁴⁵ Στρατηγική του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής για τα θεμελιώδη δικαιώματα, 2021.

⁴⁶ Απόφαση 61/2021 του διοικητικού συμβουλίου, της 9ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με την έγκριση του σχεδίου δράσης για τα θεμελιώδη δικαιώματα όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

3. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα δικαιώματα και στις ανάγκες των ευάλωτων ατόμων ή των ομάδων και ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των ασυνόδευτων ανηλίκων. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη ικανοτήτων για τον έγκαιρο εντοπισμό, τη στήριξη, τη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση, τη διερμηνεία και την κατάλληλη παραπομπή σε μηχανισμούς προσφυγής ή προστασίας, ανάλογα με την περίπτωση. Όσον αφορά τα παιδιά, ο Frontex και τα κράτη μέλη θα πρέπει πάντα να λαμβάνουν υπόψη το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού ως πρωταρχικό μέλημα σε κάθε απόφαση που λαμβάνεται και αφορά παιδιά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να συντηρούν επιχειρησιακά εθνικό μηχανισμό παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με τη διαχείριση των συνόρων και τις επιστροφές. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να διαθέτει τους πόρους και την ικανότητα να παρέχει συμβουλές σχετικά με την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, να διεξάγει έρευνες για εικαζόμενες παραβιάσεις, να παρέχει κατάρτιση όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, να επιβλέπει ή να συμβάλλει στους υφιστάμενους μηχανισμούς προσφυγής (όπως οι μηχανισμοί αναφοράς συμβάντων ή καταγγελιών) και να διασφαλίζει τη συνολική επιχειρησιακή συμμόρφωση των δραστηριοτήτων με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να ορίσουν σημεία επαφής για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε όλες τις υπηρεσίες, ώστε να διασφαλίζονται η επαρκής αποτελεσματικότητα, ο συντονισμός και ο εξορθολογισμός των συμβουλών, της κατάρτισης και της εποπτείας στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
4. Οι **παρατηρητές θεμελιωδών δικαιωμάτων** οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά στην προστασία και την προώθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων ως βασικό στοιχείο όλων των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, στο πλαίσιο κάθε συνιστώσας της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων. Οι παρατηρητές θα πρέπει να έχουν την ίδια πρόσβαση στις περιοχές επιχειρήσεων με το σύνολο του προσωπικού που έχει αναπτυχθεί. Όλοι οι παρατηρητές θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι και να αποτελούν προορατικές πηγές συμβουλών, ανατροφοδότησης και υποστήριξης στην κοινή προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής για την προάσπιση του σεβασμού του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
5. Τα θεμελιώδη δικαιώματα θα πρέπει να αποτελούν ουσιώδες μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο για όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε δραστηριότητες ελέγχου των συνόρων ή επιστροφής. Τα εν λόγω εκπαιδευτικά μέτρα θα πρέπει να επικεντρώνονται ειδικά στην προστασία των ευάλωτων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των ασυνόδευτων ανηλίκων.
6. Κατά τη διάρκεια των αξιολογήσεων που διενεργούνται στο πλαίσιο του αναθεωρημένου μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης Σένγκεν, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην επαλήθευση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν.

Προτεραιότητες πολιτικής

Θα πρέπει να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα επαρκούς αριθμού ειδικευμένου και ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού σε όλους τους τομείς της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, μέσω στενής συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ακαδημιών των κρατών μελών και του Frontex.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα πρέπει να βασίζονται σε εναρμονισμένα και υψηλής ποιότητας κοινά πρότυπα κατάρτισης για το μόνιμο σώμα, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών αναγκών, των καθηκόντων και των νομικές αρμοδιοτήτων, και με έμφαση στη σαφή κατανόηση των αξιών που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες. Θα πρέπει να προωθούνται τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα και οι βέλτιστες πρακτικές κατά την εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων της Ένωσης για τα σύνορα και την επιστροφή, με ιδιαίτερη έμφαση στις σχετικές πληροφορίες για τη διεθνή προστασία, στην προστασία των ευάλωτων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των ασυνόδευτων ανηλίκων, και στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ενώ παράλληλα θα πρέπει να καλλιεργείται μια κοινή νοοτροπία που θα βασίζεται στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. **Τα κοινά βασικά προγράμματα σπουδών** και τα απαραίτητα εργαλεία κατάρτισης για τη διαχείριση των συνόρων και την επιστροφή, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των παιδιών και άλλων προσώπων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, η γνώση των συνοριοφυλάκων κατά τη διάρκεια συνοριακών ελέγχων για τον εντοπισμό πλαστών και παραποιημένων εγγράφων, καθώς και ατόμων που εμφανίζονται με ψευδή ταυτότητα ή εκμεταλλεύονται κάποια ομοιότητα, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να βασίζονται σε κοινό συνολικό πλαίσιο αναφοράς προσόντων που θα αναπτυχθεί για τον τομέα (τομεακό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη συνοριοφυλακή και την ακτοφυλακή). Τα προϊόντα αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον χάρτη πορείας για τις ικανότητες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ο οποίος εγκρίνεται ετησίως από το διοικητικό συμβούλιο. Θα πρέπει επίσης να προσφέρονται πρόσθετα μαθήματα κατάρτισης και σεμινάρια σχετικά με τα καθήκοντα ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, τόσο για το μόνιμο σώμα όσο και για τους υπαλλήλους των αρμόδιων εθνικών αρχών.
2. Ο Frontex θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει και να εμπλουτίζει ένα **ειδικό εργαλείο κατάρτισης για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή**, συμπεριλαμβανομένου του υπευθύνου θεμελιωδών δικαιωμάτων, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την Επιτροπή, τον FRA, άλλους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα και τις βέλτιστες πρακτικές.

⁴⁷ Άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

3. Θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω **εξειδικευμένα μέτρα κατάρτισης** σχετικά με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των μελών του μόνιμου σώματος, για τους παρατηρητές αναγκαστικής επιστροφής και τους παρατηρητές θεμελιωδών δικαιωμάτων, ώστε να αντιμετωπιστούν οι επιχειρησιακές ανάγκες. Θα πρέπει να διεξάγονται τακτικά ασκήσεις με τους εν λόγω συνοριοφύλακες και άλλα μέλη των ομάδων, σύμφωνα με το πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης.
4. Θα πρέπει να παρέχεται ισότιμο επίπεδο κατάρτισης σχετικά με τη φύλαξη των συνόρων και την επιστροφή σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο σε όλα τα μέλη του μόνιμου σώματος που αποστέλλονται για επιχειρησιακές δραστηριότητες, ανεξάρτητα από την κατηγορία τους. Με τον τρόπο αυτόν, διασφαλίζεται ότι όλοι οι υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής είναι επαγγελματίες και κατάλληλα εκπαιδευμένοι ανάλογα με την ειδικότητά τους.
5. Ο Frontex θα πρέπει να εφαρμόσει **εσωτερικό μηχανισμό ποιοτικού ελέγχου**, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, προκειμένου να διασφαλίσει υψηλού επιπέδου κατάρτιση, εμπειρογνώσια και επαγγελματισμό του μόνιμου και λοιπού προσωπικού που συμμετέχει στις επιχειρησιακές δραστηριότητες του Οργανισμού. Η πορεία εφαρμογής του εν λόγω μηχανισμού θα πρέπει να αναφέρεται στην ετήσια έκθεση αξιολόγησης και να επισυνάπτεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων.
6. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η απόκτηση γνώσεων ή ειδικής εμπειρογνώσιας από εμπειρίες και ορθές πρακτικές στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια αποστολών και επιχειρήσεων που σχετίζονται με την επιστροφή σε άλλο κράτος μέλος. Ειδικότερα, αυτά θα πρέπει να παρέχονται από τον Frontex μέσω προγράμματος ανταλλαγής στους συνοριοφύλακες που συμμετέχουν σε επεμβάσεις επιστροφής.
7. Ο Οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει **βιώσιμο και ολοκληρωμένο σχεδιασμό για την κατάρτιση**, στο πλαίσιο του οποίου θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας κέντρου κατάρτισης εντός του Frontex, και να λάβει δεόντως υπόψη και να αξιοποιήσει τη μεγαλύτερη συνεργασία και τις συνέργειες με τα εθνικά ιδρύματα κατάρτισης των κρατών μελών. Στόχος είναι ο συντονισμός και ο εξορθολογισμός της ανάπτυξης, της παροχής και της πιστοποίησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης της συνοριοφυλακής και ακτοφυλακής, με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη διασφάλιση της ποιότητας, και η περαιτέρω διευκόλυνση της ενσωμάτωσης μιας κοινής ευρωπαϊκής νοοτροπίας στην κατάρτιση που παρέχεται.

Συνιστώσα 15: «Έρευνα και καινοτομία⁴⁸».

Προτεραιότητες πολιτικής

Η έρευνα και η καινοτομία έχουν ζωτική σημασία για τη στήριξη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων με προηγμένες λύσεις, τεχνολογία και γνώσεις.

⁴⁸ Άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Η ευρωπαϊκή έρευνα και καινοτομία που χρηματοδοτούνται από την ομάδα «Πολιτική προστασία για την κοινωνία» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ανέπτυξαν, και συνεχίζουν να αναπτύσσουν, ικανότητες για τη στήριξη των δώδεκα θεματικών συνιστωσών της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, όπως η ικανότητα διενέργειας ελέγχων ταυτότητας, υγείας και ασφάλειας στα σύνορα, η διασφάλιση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν με παράλληλη διευκόλυνση των ταξιδιών καλόπιστων ταξιδιωτών, και ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των πιθανών τρωτών σημείων των ατόμων⁴⁹. Η έρευνα και η καινοτομία αναπτύσσουν επίσης ικανότητες για την εξασφάλιση της επιτήρησης των συνόρων και της επίγνωσης της κατάστασης⁵⁰, την καταπολέμηση της απάτης σχετικά με την ταυτότητα και τα έγγραφα⁵¹, τη στήριξη λύσεων αιχμής για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, της διαλειτουργικότητας και των επιδόσεων της ανταλλαγής και ανάλυσης δεδομένων της ΕΕ⁵², τη βελτίωση του εντοπισμού κινδύνων, της αντιμετώπισης συμβάντων και της πρόληψης του εγκλήματος⁵³, τη βελτίωση των ευρωπαϊκών μη στρατιωτικών ικανοτήτων για την ασφάλεια στη θάλασσα, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και διάσωσης⁵⁴. Έχουν επίσης καίρια σημασία για την καταπολέμηση των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος και των τρομοκρατών, οι οποίοι συχνά είναι καινοτόμοι και από τους πρώτους χρήστες της τεχνολογίας.

Η έρευνα και η καινοτομία για τη διαχείριση των συνόρων είναι επίσης σημαντικές από την άποψη της ευρωπαϊκής ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας, μεταξύ άλλων σε τομείς κρίσιμων τεχνολογιών, όπως περιγράφονται στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τις συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της αεροδιαστημικής βιομηχανίας και αξιολογήθηκαν από το παρατηρητήριο της ΕΕ για τις κρίσιμες τεχνολογίες.

Θα πρέπει να εξασφαλιστούν έγκαιρες και καλά συντονισμένες επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα, αυτό αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»· το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης· ερευνητικές μελέτες και πιλοτικά έργα του Frontex· και εθνικά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες συνεργειών μεταξύ της έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ για τη διαχείριση των συνόρων και άλλων ενωσιακών και εθνικών μέσων που στηρίζουν τους Ευρωπαίους προμηθευτές και χρήστες να υιοθετήσουν καινοτόμες λύσεις για τη διαχείριση των συνόρων. Τέτοια μέσα είναι πρωτίστως το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική

⁴⁹ Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα εξής: ABC4EU (<https://cordis.europa.eu/project/id/312797>), BODEGA (<https://cordis.europa.eu/project/id/653676>), D4FLY (<https://cordis.europa.eu/project/id/833704>), FASTPASS (<https://cordis.europa.eu/project/id/312583>), XP-DITE (<https://cordis.europa.eu/project/id/285311>).

⁵⁰ Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα εξής: ALFA (<https://cordis.europa.eu/project/id/700002>), EWISA (<https://cordis.europa.eu/project/id/608174>), FOLDOUT (<https://cordis.europa.eu/project/id/787021>).

⁵¹ Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα εξής: FIDELITY (<https://cordis.europa.eu/project/id/284862>), iMARS (<https://cordis.europa.eu/project/id/607379>).

⁵² Παράδειγμα αποτελεί, μεταξύ άλλων, το εξής: ANDROMEDA (<https://cordis.europa.eu/project/id/833881>).

⁵³ Παράδειγμα αποτελεί, μεταξύ άλλων, το εξής: TRESSPASS (<https://cordis.europa.eu/project/id/787120>).

⁵⁴ Παραδείγματα αποτελούν, μεταξύ άλλων, τα εξής: CLOSEYE (<https://cordis.europa.eu/project/id/313184>), COMPASS2020 (<https://cordis.europa.eu/project/id/833650>), EFFECTOR (<https://cordis.europa.eu/project/id/883374>), EUCISE2020 (<https://cordis.europa.eu/project/id/883374>), MARISA (<https://cordis.europa.eu/project/id/740698>), SAFESHORE (<https://cordis.europa.eu/project/id/700643>).

Θεωρήσεων (BMVI), αλλά και μέσα όπως το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης ή το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές

1. Οι επιχειρήσεις διαχείρισης των συνόρων θα πρέπει να επωφελούνται και να συμμετέχουν στην έρευνα και την καινοτομία, ώστε να καταστούν πιο **διαλειτουργικές, οικονομικά αποδοτικές και βιώσιμες**. Οι συνοριακές αρχές των κρατών μελών, ο Frontex και ο eu-LISA θα πρέπει να **παρακολουθούν** την έρευνα και την καινοτομία (που διεξάγονται σε εθνικό, ενωσιακό και κλαδικό επίπεδο, καθώς και από τρίτες χώρες και άλλους οργανισμούς) στους τομείς που καλύπτονται από την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις προβλεπόμενες προκλήσεις, και να αξιοποιούν τις διαθέσιμες καινοτόμες λύσεις.
2. Η συνεργασία μεταξύ των οργανισμών της ΕΕ και των μονάδων έρευνας και καινοτομίας των συνοριακών αρχών των κρατών μελών θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω σε τομείς προτεραιότητας, μεταξύ άλλων μέσω του έργου του **κόμβου καινοτομίας της ΕΕ για την εσωτερική ασφάλεια**, ο οποίος είναι ένα συνεργατικό δίκτυο εργαστηρίων καινοτομίας που στηρίζει το έργο των φορέων εσωτερικής ασφάλειας στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της.
3. Κατά τον σχεδιασμό της έρευνας και της καινοτομίας για τη διαχείριση των συνόρων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν υπόψη τις **μακροπρόθεσμες συνιστώσες του χάρτη πορείας για τις ικανότητες** της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.
4. Ο Frontex θα πρέπει να επικουρεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή στην κατάρτιση και την εφαρμογή των σχετικών προγραμμάτων-πλαισίων της Ένωσης για δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, δηλαδή της ομάδας **«Πολιτική προστασία για την κοινωνία» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»**.
5. Ο Frontex θα πρέπει να συνδράμει τα κράτη μέλη **στον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την προώθηση της υιοθέτησης** (επικύρωση, δοκιμή, μεταφορά, ενσωμάτωση και/ή ανάπτυξη) καινοτόμων λύσεων που προέρχονται από την έρευνα και καινοτομία, μεταξύ άλλων με τη συμμετοχή των κρατών μελών σε δίκτυα καινοτομίας.
6. Η Επιτροπή θα **προωθήσει τα αποτελέσματα της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων της ΕΕ**, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της κοινότητας για την ευρωπαϊκή έρευνα και καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας (CERIS) και της ετήσιας εκδήλωσης για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας (SRE).
7. Το παρατηρητήριο της ΕΕ για τις κρίσιμες τεχνολογίες θα πρέπει να παρέχει παρακολούθηση και ανάλυση των κρίσιμων τεχνολογιών για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, των δυνητικών εφαρμογών τους, των αξιακών αλυσίδων τους, των απαιτούμενων υποδομών δοκιμών και των υφιστάμενων κενών και εξαρτήσεων, και να συνεισφέρουν με στοιχεία στους τεχνολογικούς χάρτες πορείας.
8. Οι καινοτόμες λύσεις για τη διαχείριση των συνόρων που τίθενται σε λειτουργία μετά την έρευνα και καινοτομία πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου· να προωθούν και να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των ταξιδιωτών (τόσο των πολιτών της ΕΕ όσο και των υπηκόων τρίτων χωρών),

συμπεριλαμβανομένων της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ερευνητικής δεοντολογίας, και να γίνονται κατανοητές και αποδεκτές από την κοινωνία.

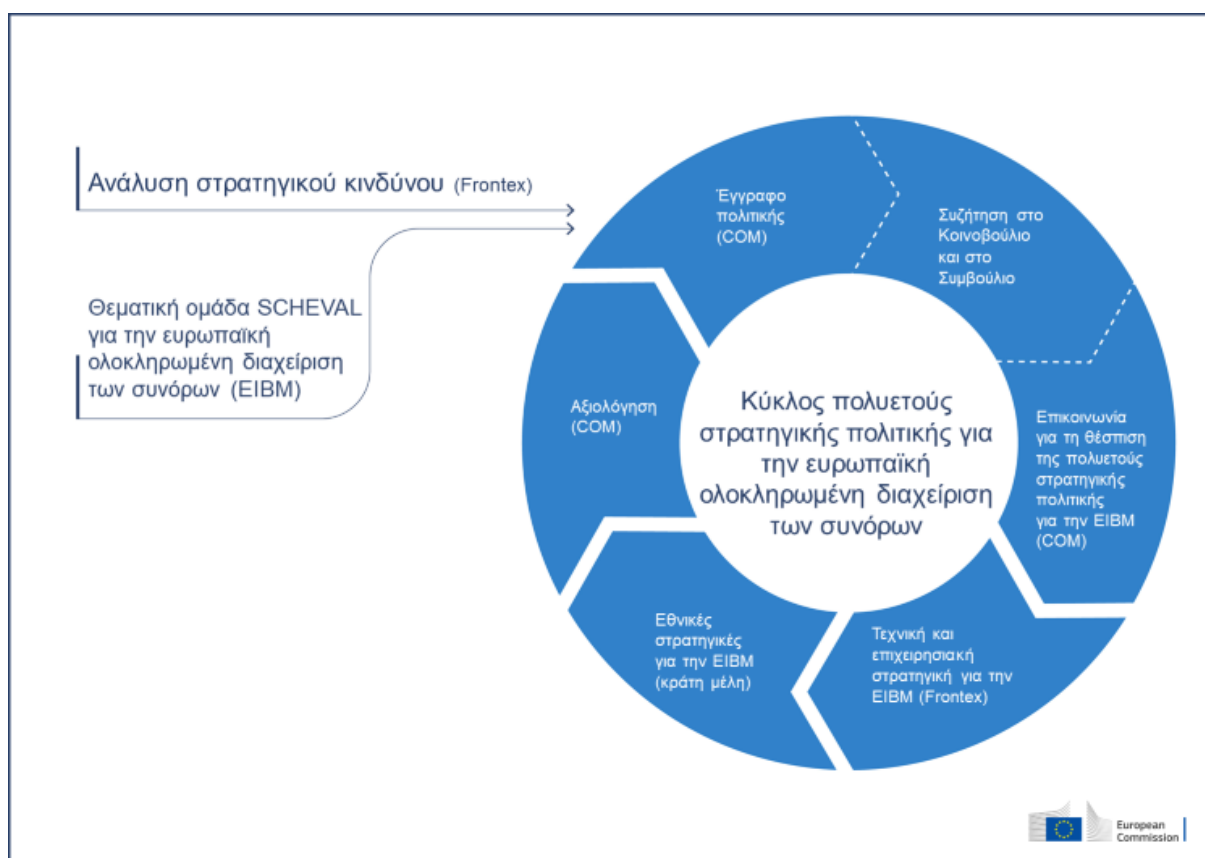
9. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που προσφέρει η **τεχνητή νοημοσύνη** και να ανταλλάσσονται λύσεις και βέλτιστες πρακτικές. Οι λύσεις που χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να θεωρηθούν ευαίσθητες, πολύπλοκες και δυνητικά επικίνδυνες. Η δεοντολογία και η αξιοπιστία των εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης θα πρέπει να έχουν ύψιστη προτεραιότητα στη χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα και καινοτομία σχετικά με τη διαχείριση των συνόρων και οι λύσεις για τη διαχείριση των συνόρων που χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη θα πρέπει να εφαρμόζουν όλες τις αναγκαίες διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβλέπονται στην προτεινόμενη πράξη για την τεχνητή νοημοσύνη, μόλις συμφωνηθούν από τους συννομοθέτες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Η εφαρμογή του κύκλου πολυετούς πολιτικής για την EIBM

Η στρατηγική πολιτική της EIBM θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσω της τεχνικής και επιχειρησιακής στρατηγικής για την EIBM που εγκρίνεται από το διοικητικό συμβούλιο του Frontex, καθώς και μέσω των εθνικών στρατηγικών που θα καθορίσουν τα κράτη μέλη⁵⁵. Στο γράφημα 1 παρουσιάζονται τα διάφορα στάδια του κύκλου πολυετούς στρατηγικής πολιτικής για την EIBM.

Γράφημα 1: Ο κύκλος πολυετούς στρατηγικής πολιτικής για την EIBM

α) Η τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική του Frontex για την EIBM

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 5 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, ο Frontex είναι επιφορτισμένος με τη χάραξη τεχνικής και επιχειρησιακής στρατηγικής για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του και βάσει πρότασης του εκτελεστικού διευθυντή του Frontex. Η στρατηγική αυτή πρέπει να καταρτιστεί σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και την

⁵⁵ Άρθρο 8 παράγραφοι 5 και 6 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Επιτροπή και να συνάδει με το άρθρο 3 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Ο Οργανισμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, την ιδιαίτερη κατάσταση των κρατών μελών και ιδίως τη γεωγραφική θέση τους. Η τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική πρέπει να βασίζεται στην παρούσα ανακοίνωση, αλλά να λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τον χώρο Σένγκεν.

Απαιτήσεις για την τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική για την EIBM

- Το διοικητικό συμβούλιο του Frontex και η ειδική ομάδα εργασίας του για την EIBM θα πρέπει να καθοδηγούν και να επιβλέπουν την ανάπτυξη της στρατηγικής και της διαδικασίας εφαρμογής.
- Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2020, η τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική για την EIBM θα πρέπει να βασίζεται στα πορίσματα και τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν των εθνικών στρατηγικών για την EIBM για την περίοδο 2019-2020.
- Η στρατηγική θα πρέπει να διαρθρωθεί γύρω από τις 15 συνιστώσες του άρθρου 3 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.
- Η στρατηγική θα πρέπει να συνάδει με την πολιτική καθοδήγηση που παρέχουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.
- Η ενοποιημένη στρατηγική για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα πρέπει να απευθύνεται τόσο στον Frontex όσο και στις εθνικές αρχές διαχείρισης των συνόρων των κρατών μελών.
- Η στρατηγική θα πρέπει να καλύπτει δράσεις όχι μόνο σε επίπεδο ΕΕ, αλλά και σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που αποσκοπούν στην εναρμόνιση των πρακτικών, στην τυποποίηση των τεχνικών μέσων και στην επιχειρησιακή διαλειτουργικότητα.
- Η στρατηγική θα πρέπει να καλύπτει πέντε έτη, λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο προγραμματισμού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
- Θα πρέπει να συνοδεύεται από σχέδιο δράσης που θα καθορίζει τα βασικά μέτρα, το χρονοδιάγραμμα, τα ορόσημα, τους αναγκαίους πόρους και τις ρυθμίσεις παρακολούθησης.

β) Εθνικές στρατηγικές για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων

Τα κράτη μέλη διατηρούν την πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων τους προς το συμφέρον τους και προς το συμφέρον όλων των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική εφαρμογή της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων απαιτεί οι στρατηγικές που θεσπίζονται σε επίπεδο ΕΕ να μεταφράζονται και σε εθνικό επίπεδο. Επομένως, το άρθρο 8 παράγραφος 6 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή απαιτεί από τα κράτη μέλη να χαράσσουν τις εθνικές τους στρατηγικές για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.

Απαιτήσεις για τις εθνικές στρατηγικές για την EIBM

- Θα πρέπει να υπάρχει μία εθνική στρατηγική για κάθε κράτος μέλος.
- Στο πλαίσιο της, θα πρέπει να θεσπιστεί εθνική κεντρική δομή διακυβέρνησης για την EIBM, η οποία θα συντονίζει όλες τις σχετικές αρχές που συμμετέχουν στη διαχείριση

των συνόρων και την επιστροφή και θα λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις άλλων πολιτικών της ΕΕ που εφαρμόζονται στα εξωτερικά σύνορα του κράτους μέλους από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στο πλαίσιο της αντίστοιχης εντολής τους, όπως η αστυνομία, οι τελωνειακές αρχές και οι αρχές υγειονομικού ελέγχου.

- Η εθνική στρατηγική θα πρέπει να χαράσσεται σύμφωνα με την πολιτική στρατηγική που αποφασίζεται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, την τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική του Οργανισμού και τις απαιτήσεις του κεκτημένου του Σένγκεν.
- Βασίζεται στα πορίσματα και τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της θεματικής αξιολόγησης Σένγκεν των εθνικών στρατηγικών για την περίοδο 2019-2020.
- Η εθνική στρατηγική θα πρέπει να βασίζεται στις 15 συνιστώσες του άρθρου 3 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, αλλά μπορεί να καλύπτει επίσης τομείς εθνικής αρμοδιότητας, εάν αυτό κρίνεται σκόπιμο.
- Η εθνική στρατηγική θα πρέπει να καθορίζει εθνικές δομές για τον συντονισμό της διαχείρισης των συνόρων και τη συμμετοχή από το κράτος μέλος στους σχετικούς μηχανισμούς της ΕΕ που συντονίζονται από τον Frontex και άλλους σχετικούς φορείς της ΕΕ.
- Θα πρέπει να καθορίζει με σαφήνεια την τρέχουσα και προγραμματισμένη κατανομή ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, καθώς και τα κύρια στάδια για την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών.
- Θα πρέπει να θεσπίζει μηχανισμό επανεξέτασης και παρακολούθησης.
- Η εθνική στρατηγική θα πρέπει να έχει πολυετή κάλυψη, η οποία ιδανικά λαμβάνει υπόψη τον κύκλο προγραμματισμού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
- Θα πρέπει να συνοδεύεται από σχέδιο δράσης που θα καθορίζει τα βασικά μέτρα, το χρονοδιάγραμμα, τα ορόσημα, τους αναγκαίους πόρους και τις ρυθμίσεις παρακολούθησης.

γ) Αξιολόγηση του κύκλου ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων

Τέσσερα έτη μετά την έκδοση της παρούσας ανακοίνωσης, η Επιτροπή θα προβεί σε ενδεδεγμένη αξιολόγηση της εφαρμογής της πολιτικής από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, με σκοπό την προετοιμασία του επόμενου κύκλου πολυετούς στρατηγικής πολιτικής. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης θα εξεταστεί η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής από τον Οργανισμό και τα κράτη μέλη της πολυετούς στρατηγικής πολιτικής για την ΕΙΒΜ, σύμφωνα με μια συνεκτική, ολοκληρωμένη και συστηματική προσέγγιση με γνώμονα την ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Στο πλαίσιο αυτό, θα έχει καθοριστική σημασία ο βαθμός σύγκλισης με τις πολιτικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές των συνιστωσών της ΕΙΒΜ. Οι εργασίες σχετικά με τον κύκλο Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης για την κατάσταση του Σένγκεν, θα τροφοδοτήσουν την εν λόγω αξιολόγηση, η οποία θα συμπληρωθεί με πληροφορίες που θα παρέχουν τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός.